

Zarządzenie Nr 16 /2023

Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Toruniu

z dnia 27.09.2023 r.

w sprawie Planu Rozwoju Sieci Drogowej Powiatu Toruńskiego na lata 2023-2028

Na podstawie art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2023 poz. 645, 760, 1193, 1688) oraz § 7 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Zarządu Dróg w Toruniu (Uchwała Nr 474/2021 Zarządu Powiatu Toruńskiego z dnia 25.10.2021 r.).

zarządzam, co następuje

§ 1

Przyjmuje się Plan Rozwoju Sieci Drogowej Powiatu Toruńskiego na lata 2023-2028 stanowiący załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Powiatowego Zarządu Dróg w Toruniu
AO
Adam Orłowski

Załącznik do Zarządzenia nr 16/2023
Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg
w Toruniu z dnia 27.09.2023 r.

PLAN ROZWOJU SIECI DROGOWEJ POWIATU TORUŃSKIEGO NA LATA 2023-2028

Opracował:

Powiatowy Zarząd Dróg w Toruniu

Toruń, lipiec 2023

SPIS TREŚCI

1. Podstawa opracowania	4
2. Cel opracowania	5
3. Charakterystyka powiatu toruńskiego	6
3.1. Położenie	6
3.2. Osadnictwo i demografia	7
3.3. Gospodarka	9
4. Układ komunikacyjny na terenie powiatu toruńskiego	10
4.1. Struktura sieci dróg	10
4.2. Sieć ścieżek rowerowych	15
4.3. Pozostała infrastruktura komunikacyjna	15
5. Drogi powiatowe	18
5.1. Zarządzanie drogami powiatowymi	18
5.2. Wykaz dróg powiatowych	20
5.3. Elementy pasów drogowych	23
5.4. Natężenie ruchu	28
5.5. Ocena sieci dróg powiatowych	28
5.6. Utrzymanie	29
5.7. Finansowanie	31
6. Plan rozwoju i modernizacji sieci dróg powiatowych na lata 2023–2028	33
6.1. Założenia	33
6.2. Uwarunkowania	38
6.3. Tryb	38
6.4. Finansowanie	39
7. Podsumowanie i wnioski	40
8. Załączniki	42
8.1. Spis tabel	42
8.2. Spis map	42

Słownik:

PZD – Powiatowy Zarząd Dróg w Toruniu

Powiat – Powiat Toruński

Zarząd Powiatu – Zarząd Powiatu Toruńskiego

Plan rozwoju – Plan rozwoju sieci drogowej powiatu toruńskiego na lata 2023–2028

Gminy – gminy objęte obszarem powiatu toruńskiego

DP – droga powiatowa

DK – droga krajowa

DW – droga wojewódzka

DG – droga gminna

jst – jednostka samorządu terytorialnego

brd – bezpieczeństwo ruchu drogowego

ww – wkład własny

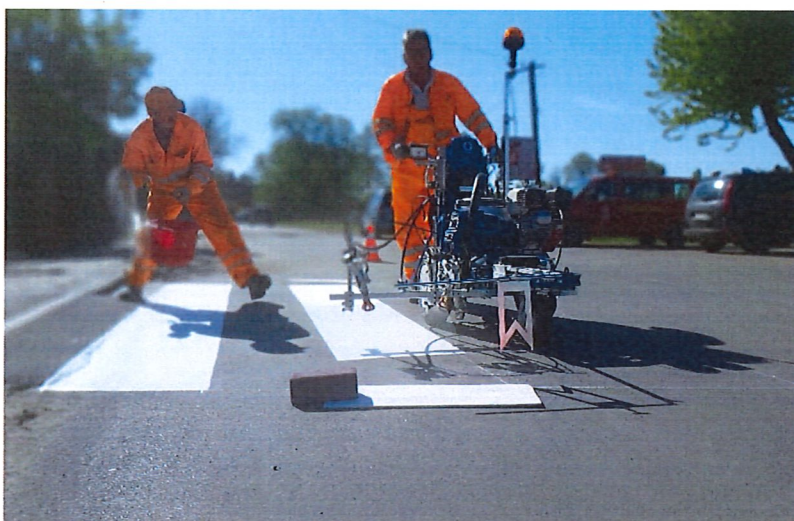
1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2023 poz. 645, 760, 1193, 1688) drogi powiatowe stanowią własność samorządu powiatowego. Art. 20 pkt 1 wskazuje, że do zarządcy drogi należy w szczególności opracowanie projektu planu rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tym planie organów właściwych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Plan rozwoju sieci drogowej powiatu toruńskiego na lata 2023–2028, nazywany dalej Planem rozwoju, stanowi dokument strategiczny wyznaczający kierunki działania Zarządu Powiatu Toruńskiego poprzez jednostkę organizacyjną, tj. Powiatowy Zarząd Dróg w Toruniu, w celu rozwoju i poprawy jakości sieci dróg powiatowych Powiatu Toruńskiego, nazywanego dalej Powiatem.

Plan rozwoju opracowany został w oparciu o dokumenty strategiczne Powiatu, w tym:

- Program Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021–2030 przyjęty uchwałą nr XXV/149/2021 Rady Powiatu Toruńskiego z dnia 29.04.2021 r.,
- Program bezpieczeństwa na drogach w powiecie toruńskim, przyjęty uchwałą nr IX/46/2015 Rady Powiatu Toruńskiego z dnia 23.06.2015 r.,
- Program modernizacji dróg powiatowych, przyjęty uchwałą nr VI/37/2011 z dnia 31.03.2011 r.,
- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (w trakcie opracowywania).

2. CEL OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie określa kierunki rozwoju i utrzymania sieci drogowej dróg powiatowych oraz ma na celu usystematyzowanie działań zmierzających do:

- podnoszenia standardu infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg publicznych Powiatu,
- poprawy dostępności i umożliwienia rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu, w tym spójności terytorialnej, m.in. poprzez poprawę płynności ruchu drogowego,
- przedstawienia diagnozy stanu technicznego dróg,
- dokonania waloryzacji sieci drogowej pod względem znaczenia dla rozwoju regionu – w tym zidentyfikowania odcinków kluczowych dla obsługi ludności, rozwoju przedsiębiorczości, funkcjonowania rolnictwa i pełnienia funkcji turystycznej,
- wskazania zakładanych inwestycji drogowych Powiatu w dłuższej perspektywie czasowej, w tym określenia warunków wywiązania się z realizacji zaplanowanych inwestycji.

Ponadto Plan rozwoju stanowi spójne opracowanie pomocne przy tworzeniu planów zagospodarowania przestrzennego, np. w kontekście aktywizacji istniejących, czy tworzenia nowych terenów inwestycyjnych, jak również rozbudowy sieci osadniczej.

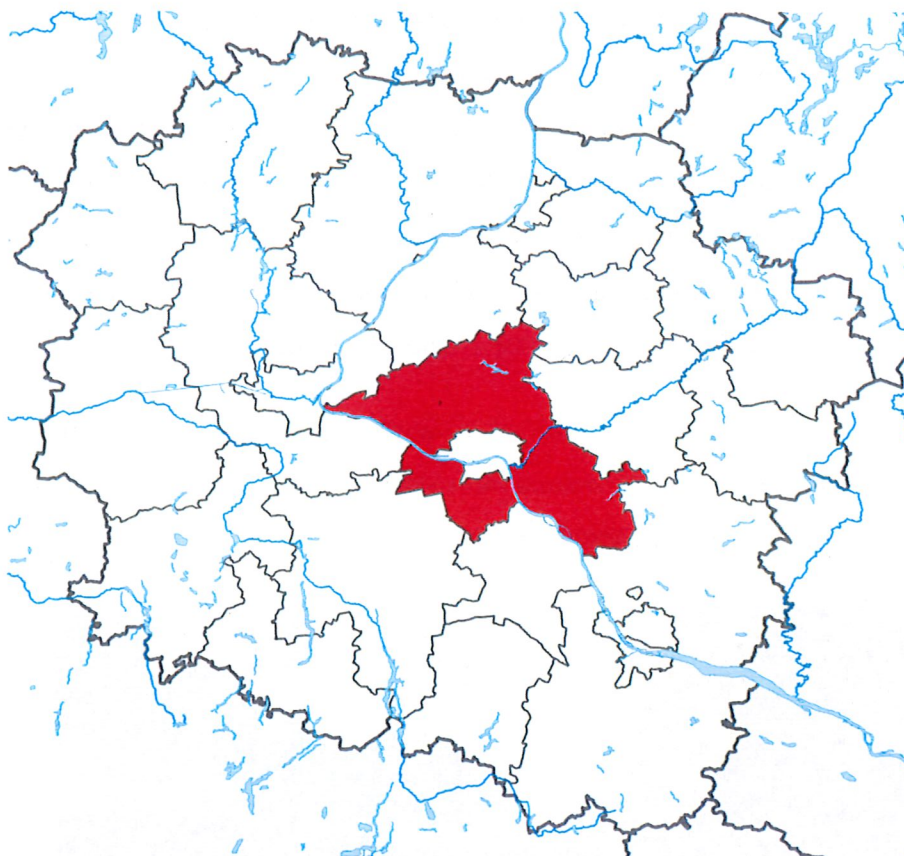

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU TORUŃSKIEGO

3.1. POŁOŻENIE

Powiat toruński położony jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje obszar 1229,7 km². Rozpiętość Powiatu wynosi 55 km na odcinku północno-zachodnim i południowo-wschodnim oraz 40 km na odcinku południowo-zachodnim i północno-wschodnim.

MAPA 1. Powiat toruński – lokalizacja w województwie

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_toru%C5%84ski#/media/Plik:Locator_map_Toru%C5%84_County_in_Kuyavian-Pomeranian_Voivodeship.svg.

Geologicznie obszar Powiatu ukształtowały lodowce oraz rzeka Wisła, co przekłada się na duże pokłady piasków i żwirów oraz występowanie wyraźnie zaznaczonych w terenie tarasów wiślanych. Do głównych rzek Powiatu należą przedzielające go rzeki Wisła oraz Drwęca, jak również mniejsze ciek, takie jak Struga Łysomicka, Struga Toruńska, Fryba, Kanał Dolny, Kanał Górny, Kanał Zielona Struga oraz Struga Mień. Poza ciekami na terenie występują jeziora i oczka jeziorne. Największe z nich to Jezioro Chełmżyńskie (pow. 2,71 km²), mniejsze to Grodno, Osiek, Dzikowo, Kamionki, Steklin, Zacisze oraz Kijaskowo. 29% ogólnej powierzchni Powiatu zajmują obszary leśne zlokalizowane przede wszystkim na osi rzeki Wisły.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Toruniu, opracowanie własne.

3.2. OSADNICTWO I DEMOGRAFIA

Powiat w roku 2021 zamieszkały był przez 110 689 mieszkańców (GUS, 31.12.2021 r.). Na terenie Powiatu zlokalizowanych jest 9 gmin, w tym 8 wiejskich: Chełmża (9 792 mieszkańców, powierzchnia 179 km²), Czernikowo (9 006 mieszkańców, pow. 170,1 km²), Lubicz (20 515 mieszkańców, pow. 105,8 km²), Łubianka (7 607 mieszkańców, pow. 84,5 km²), Łysomice (10 406 mieszkańców, pow. 126,9 km²), Obrowo (18 855 mieszkańców, pow. 162,2 km²), Wielka Nieszawka (5 359 mieszkańców, pow. 216,2 km²) oraz Zławieś Wielka (14 968 mieszkańców, pow. 177,9 km²), a także jedna gmina miejska Miasto Chełmża (14 181 mieszkańców, pow. 7,8 km²). Dane odnośnie do liczby mieszkańców oraz powierzchni: GUS, 31.12.2021 r. Zarówno charakter historycznego, jak również obecnego rozwoju poszczególnych miejscowości Powiatu determinuje położone w jego centralnej części, aczkolwiek nie objęte jego obszarem i administracją, miasto Toruń (196 935 mieszkańców, pow. 115,7 km²) – siedziba licznych instytucji administracyjnych, edukacyjnych, usługowo-produkcyjno-handlowych, opieki zdrowotnej i kultury, jak również główny węzeł przesiadkowy, przez który prowadzą kluczowe szlaki komunikacyjne powiatu.

MAPA 3. Powiat toruński – gminy

Źródło: Starostwo Powiatowe w Toruniu, opracowanie własne.

Rola Torunia, jako jednej ze stolic regionu, przełożyła się na funkcjonującą obecnie sieć komunikacyjną oraz charakter rozwoju poszczególnych gmin Powiatu. Duża część Powiatu stała się atrakcyjną lokalizacją do zamieszkania dla osób zatrudnionych na terenie Torunia, w wyniku czego powstają i rozbudowują się osiedla domów jednorodzinnych zlokalizowanych przy trasach wylotowych z Torunia. Trend ten potwierdzają prognozy GUS, zgodnie z którymi w roku 2050 liczba mieszkańców Powiatu przekroczy 133 tys. Warunki rozwoju na obszarze Powiatu, dostępność stosunkowo tanich terenów inwestycyjnych, w tym m.in. funkcjonowanie na terenie gminy Łysomice Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, czy też zlokalizowany na terenie gminy Lubicz węzeł autostradowy przyczyniły się do przenoszenia, bądź też powstawania dużych zakładów przemysłowych na obszarach gmin ościennych Torunia. Powyższe trendy przekładają się jednak na generowanie zwiększonego ruchu na drogach w godzinach dojazdu do i z pracy/szkoły, korkowanie się głównych tras wlotowych do Torunia, co z kolei stanowi poważne wyzwanie dla zarządców poszczególnych kategorii dróg.

Niezależnie od rozwoju „w cieniu” gotyckiego Torunia powiat ziemski posiada liczne walory podnoszące jego atrakcyjność i pozwalające go traktować jako cel podróży krajoznawczo-rekreacyjnych. Należą do nich duże kompleksy leśne, malownicze nabrzeża rzek, wąwozy, jeziora i zabytki w postaci pałaców, dworów, kościołów i zamków. Z każdym rokiem powiększa się oferta dla osób, które chcą aktywnie spędzić czas m.in. w Centrum Sportu i Rekreacji Olender czy też Olenderskim Parku Etnograficznym w Wielkiej Nieszawce, Pałacu Romantycznym w Turznie, Zamku Bierzgłowskim, licznych stadninach, na trasach rowerowych, w ramach spływów kajakowych, łowiąc ryby, zbierając grzyby, pijąc kawę na rynku w Chełmży, czy też oglądając Powiat z fotela motolotni.

3.3. GOSPODARKA

Każdą z miejscowości stanowiących siedzibę władz samorządowych gminnych charakteryzuje kompleksowa oferta administracyjno-handlowo-usługowa, która wraz z rozwojem nowych osiedli przekłada się również na rozwój różnych form działalności gospodarczej. Do niedawna przeważające rodzinne gospodarstwa rolne zastępują stopniowo firmy, w których etatowi pracownicy wykonują prace na wielohektarowych obszarach rolnych uprawianych wielkogabarytowymi maszynami. Na terenie gmin Lubicz, Łysomice oraz Wielka Nieszawka można od kilkunastu lat obserwować pojawianie się firm, które zdecydowały się na relokację z Torunia. Rolniczy charakter obszaru kształtowała i w dużym stopniu nadal kształtuje powstała w drugiej połowie XIX w. cukrownia w Chełmży. Na specyfikę Wielkiej Nieszawki przekłada się funkcjonowanie na jej obszarze poligonu wojskowego.

Jednym z ważniejszych determinantów rozwoju Powiatu stało się wybudowanie na jego obszarze autostrady A1 łączącej Gdańsk z Łodzią i Katowicami, a poprzez A2 również z Warszawą i Poznaniem. Zgodnie z wizją rozwoju układu komunikacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego powiat toruński zlokalizowany jest w docelowym trójkącie komunikacyjnym, na który złożą się autostrada A1 oraz drogi szybkiego ruchu S10 i S5, który to układ jeszcze bardziej podniesie atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Na obszarze gminy Łysomice funkcjonuje od 2006 roku Podstrefa Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Łysomice-Ostaszewo. Obecnie prowadzone są rozmowy na temat powiększenia

obszaru strefy łysomickiej oraz utworzenia nowej strefy na terenie gminy Chełmża w miejscowości Drzonówko opartej o zawnioskowany dodatkowy zjazd z autostrady.

4. UKŁAD KOMUNIKACYJNY NA TERENIE POWIATU TORUŃSKIEGO

4.1. STRUKTURA SIECI DRÓG

Powiat toruński, ze względu na swoje położenie wokół jednego z dwóch głównych miast województwa kujawsko-pomorskiego, posiada rozbudowaną sieć dróg w układzie promienistym, stanowiącym wyloty z Torunia w kierunkach Bydgoszczy, Chełmna, Grudziądza/Gdańska, Olsztyna, Warszawy, Włocławka i Inowrocławia/Poznania (drogi krajowe) oraz pierścieniowym, łączące powyższe i wykorzystywane po części jako obwodnice Torunia (drogi wojewódzkie).

Na główny układ komunikacyjny powiatu składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, tory kolejowe oraz drogi wewnętrzne.

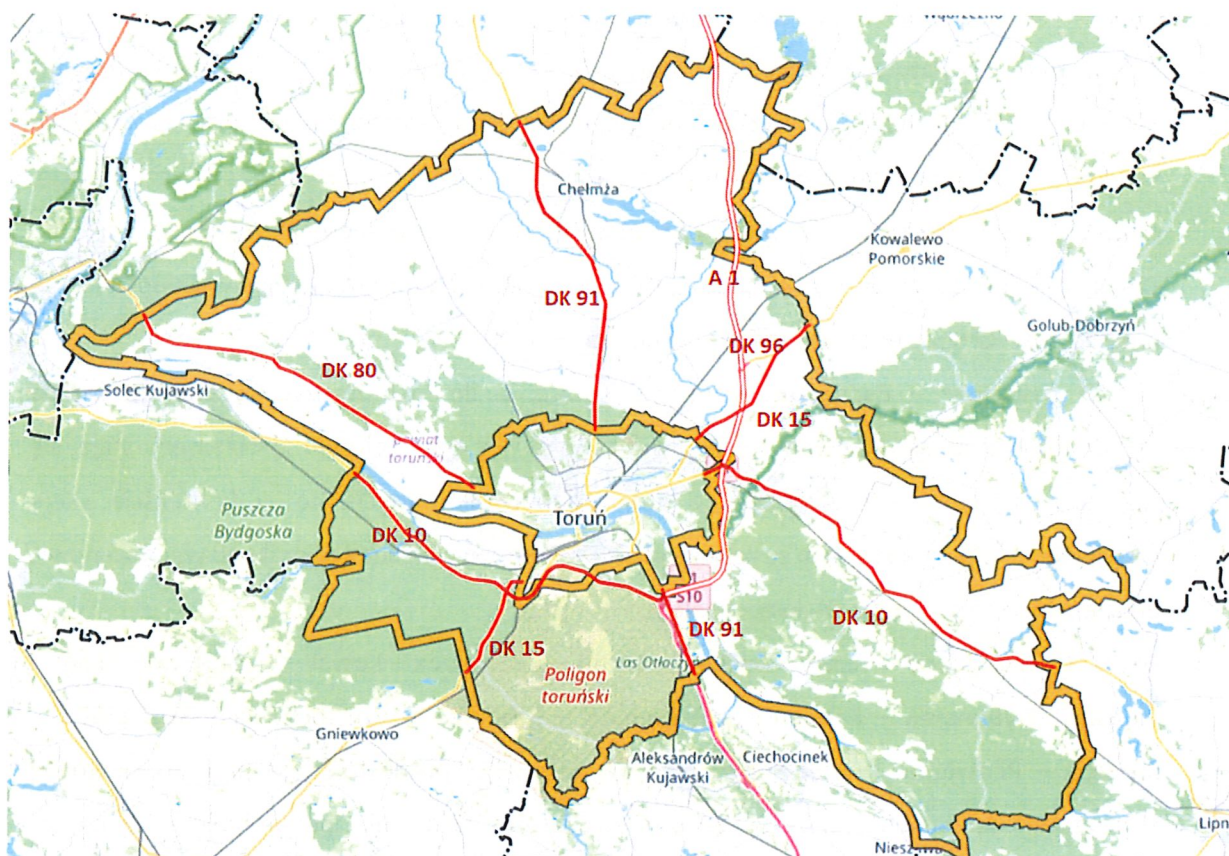
Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad podlegają drogi krajowe o numerach (Dz. U. GDDKiA, poz. 32, Zarządzenie nr 32 GDDKiA z dnia 27.12.2022 r. w sprawie nadania numerów drogom krajowym):

- A 1, droga 6 /Pruszcz Gdański/ – Grudziądz – Toruń – Włocławek – Łódź – Piotrków Trybunalski – Częstochowa – Pyrzowice – Piekary Śląskie – Bytom – Gliwice – Żory – Gorzyczki – granica państwa. Odcinek Gdańsk – Toruń jest płatny. Na obszarze Powiatu zlokalizowane są zjazdy w miejscowościach Turzno oraz Lubicz. Od kilku lat władze gminy Chełmża, wspierane przez władze Powiatu, starają się o wybudowanie dodatkowego zjazdu w miejscowości Drzonówko. Przejazd autostradą przez Wisłę wymaga wjechania na odcinek płatny, co ogranicza jego wykorzystanie do przejazdu przez Wisłę pojazdów w ruchu lokalnym, bądź też kierunku Warszawa – Bydgoszcz. Jest to jedyna przeprawa przez Wisłę zlokalizowana na obszarze Powiatu. Poza nią funkcjonują dwa mosty samochodowe na terenie miasta Torunia oraz jeden most kolejowo-samochodowy na terenie powiatu bydgoskiego.
- DK 10, granica państwa – Lubieszyn – Szczecin – Stargard – Wałcz – Piła – Pawłówek – Białe Błota – Wypaleniska – Przyłubie – Toruń – Lipno – Sierpc – Drobin – Płońsk. Na odcinku pomiędzy węzłem autostrady A1 Toruń Zachód a skrzyżowaniem z DK 15 jako droga szybkiego ruchu S10. W trakcie realizacji jest dalszy odcinek, który połączy Toruń z Bydgoszczą. DK 10 stanowi najkrótsze połączenie regionu z Warszawą, aczkolwiek ze względu na przebieg przez liczne tereny zabudowane oraz przeszkody terenowe czas podróży pomiędzy Toruniem a Warszawą jest porównywalny do podróży dłuższą o 50 km trasą autostradą A1 oraz A2.

Jednym z wyzwań od wielu lat pozostaje rozwiązanie korkowania się ruchu na obszarze gmin Lubicz oraz Obrowo w związku z występującymi na tym odcinku skrzyżowaniami z drogami wojewódzkimi oraz powiatowymi, w tym również parametrami mostu na rz. Drwęcy. W roku 2023 zlecone zostało opracowanie dokumentacji, która zakłada wprowadzenie na skrzyżowaniach z drogami powiatowymi w miejscowości Lubicz Dolny oraz Lubicz Górny ruchu okrężnego.

- DK 15, Trzebnica – Milicz – Krotoszyn – Jarocin – Miąskowo – Miłosław – Września – Gniezno – Trzemeszno – Wylatowo – Strzelno – Inowrocław – Toruń – Brodnica – Lubawa – droga 5 /węzeł Ostróda Zachód/. Dla wskazanej drogi występują szczególne utrudnienia w dwóch lokalizacjach, tj. na obszarze miasta Torunia na ul. Olsztyńskiej oraz w miejscowości Grębocin, gdzie DK15 krzyżuje się ze stanowiącą obwodnicę miasta Torunia drogą wojewódzką nr 552. Dla drugiej lokalizacji prowadzone są prace projektowe, które zakładają wybudowanie w miejscowości Grębocin skrzyżowania z ruchem okrężnym.
- DK 80, Pawłówek – Bydgoszcz – Toruń – Lubicz. O ile ruch tranzytowy odbywa się na przedmiotowej trasie bez większych utrudnień, o tyle narastającym problemem staje się włączanie się do ruchu pojazdów z dróg podporządkowanych, co w kontekście silnie rozwijających się na obszarach sąsiadujących z DK 80 nowych osiedli mieszkaniowych stanowić będzie z roku na rok coraz większy problem.
- DK 91, Gdańsk /port/ – Tczew – Świecie – Toruń – Włocławek – Kowal – Krośnice – Łódź – Piotrków Trybunalski – Kamieńsk – Radomsko – Kłomnice – Częstochowa – Kozięłowy – Siewierz – Podwarpie /węzeł Podwarpie/. W roku 2023 prowadzone są prace projektowe, które zakładają rozbudowę DK 91 do czterech pasów na odcinku pomiędzy granicą miasta Torunia i Podstrefą Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w miejscowości Łysomice. W celu odciążenia tego odcinka oraz zapewnienia lepszej obsługi komunikacyjnej strefy ekonomicznej Zarząd Dróg Wojewódzkich zlecił zaprojektowanie obwodnicy Łysomic. Równolegle prowadzone są na zlecenie ZDW prace projektowe nad obwodnicą Chełmży, która również przekieruje część ruchu z odcinka Chełmża – Toruń w kierunku DK 15 oraz zjazdów autostradowych.
- DK 96, droga 1 /węzeł Turzno/ – droga 15. Droga stanowi połączenie pomiędzy węzłem autostradowym a drogą krajową nr 15.

MAPA 4. Powiat toruński – sieć dróg krajowych

Źródło: <https://powiattorun.lp-portal.pl/>.

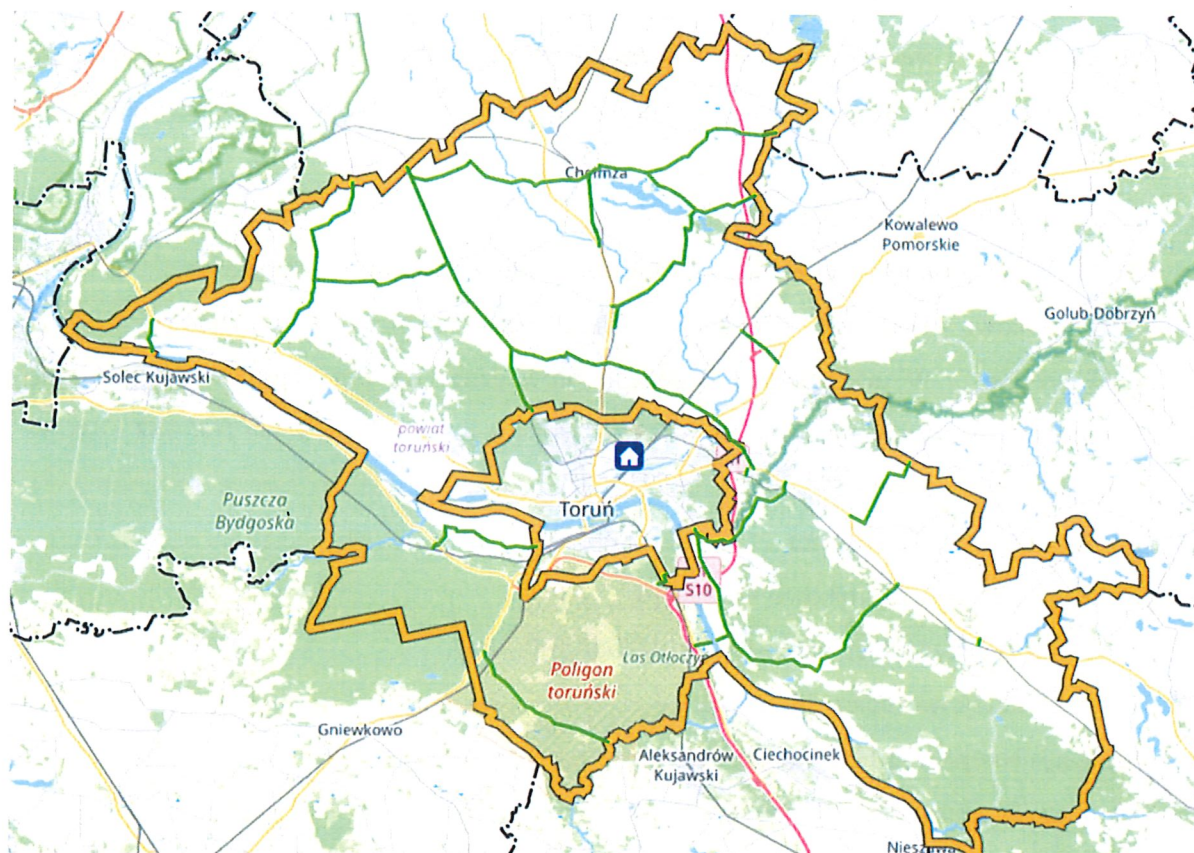
Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy podlegają drogi wojewódzkie o numerach (Dz. U. GDDKiA, poz. 4, Zarządzenie nr 4 GDDKiA z dnia 31.01.2023 r. w sprawie nadania numerów drogom wojewódzkim):

- 200, stacja kolejowa Cierpice – droga 10.
- 249, droga 80 /Czarnowo/ – rzeka Wiśła – Solec Kujawski – droga 10. Wskazana droga stanowi dojazd do uruchomionej w roku 2023 przeprawy promowej na Wiśle.
- 250, Suchatówka – Służewo.

- 258, droga 91 – rzeka Wisła – Silno – Osiek – Obrowo. Odcinek ten wraz z drogą wojewódzką nr 654 wykorzystywany jest jako alternatywa dla korkującej się DK 10. Generuje to z kolei przeciążenie komunikacyjne w miejscowości Złotoria.
- 273, droga 10 /Cierpice/ – Mała Nieszawka – droga 257.
- 499, Ostaszewo – Sławkowo – droga 599 /Mirakowo/. Wskazana droga sąsiaduje z obszarem przewidzianym pod powiększenie Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Łysomice – Ostaszewo.
- 546, Zławieś Wielka – Rzęczkowo – Łubianka.
- 551, Strzyżawa – Dąbrowa Chełmińska – Unisław – Wybcz – Chełmża – Wąbrzeźno.
- 552, Różankowo – Łysomice – Grębocin – Lubicz. Droga stanowi północną obwodnicę Torunia, w jej przebiegu, w miejscowości Grębocin, prowadzone są prace projektowe związane z przebudową skrzyżowania z DK 15, a także uwzględniające skrzyżowanie DW 552 z DK 91 w miejscowości Łysomice.
- 553, Toruń – Łubianka – Wybcz.
- 566, stacja kolejowa Czernikowo – droga 10.
- 569, Golub-Dobrzyń – Ciechocin – droga 10 /Dobrzejewice/.
- 572, stacja kolejowa Lubicz – droga 10.
- 582, stacja kolejowa Ostaszewo – droga 91.
- 589, droga 91 /Grzywna/ – Chełmża.
- 597, Rzęczkowo – Cichoradz – Siemoń – Unisław.
- 599, Mirakowo – Grodno.
- 646, Turzno – Brzeźno.
- 649, Pluskowęsy – Mlewo – Sierakowo.
- 654, Silno – Grabowice – Krusz – Złotoria – Kaszczorek – droga 15 /Toruń/. Odcinek ten wraz z drogą wojewódzką nr 258 wykorzystywany jest jako alternatywa dla korkującej się DK 10, co z kolei powoduje korkowanie się w miejscowości Złotoria w obrębie skrzyżowania z DW 657 oraz mostu na Drwęcy.
- 657, Złotoria – droga 10 /Lubicz/.

Ze względu na brak możliwości utrzymania przejrzystości poniższa mapa przedstawia układ dróg wojewódzkich bez wskazywania ich konkretnych numerów.

MAPA 5. Powiat toruński – sieć dróg wojewódzkich

Źródło: <https://powiattorun.lp-portal.pl/>.

Wójtom poszczególnych gmin podlegają drogi gminne, których zestawienie przerostoby możliwości objętościowe tego opracowania. Dynamiczne tempo rozwoju sieci osadniczej na terenie Powiatu oraz wskazane w poprzednich akapitach utrudnienia komunikacyjne, w tym „skróty” wskazywane przez algorytmy nawigacji samochodowych przekładają się na zachwianie klasycznych zadań, jakie winny spełniać drogi gminne – tj. obsługi ruchu lokalnego. Niezależnie od parametrów oraz stanu nawierzchni drogi gminne wykorzystywane są w wielu regionach Powiatu jako alternatywa dla dróg wyższych kategorii w celu ominięcia korkujących się odcinków dróg krajowych i wojewódzkich i teoretycznego skrócenia czasu podróży. Powyższe stanowi zagrożenie dla użytkowników i mieszkańców, gdyż możliwości budżetowe gmin nie pozwalają na zagwarantowanie parametrów dla tego typu ruchu. Dotyczy to zarówno szerokości jezdni, utwardzenia poboczy, infrastruktury towarzyszącej w postaci chodników, ścieżek rowerowych, jak i peronów przystankowych.

4.2. SIEĆ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

Kładąc istotny nacisk na bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu, rowerzystów oraz pieszych, podejmując działania na rzecz poprawy jakości i zachowania środowiska naturalnego, podnosząc atrakcyjność turystyczną regionu oraz ułatwiając alternatywne dla samochodów komunikowanie się mieszkańców Powiat od początku istnienia jest liderem w skali regionu i kraju w zakresie tworzenia i rozbudowy spójnej sieci dróg rowerowych. Na terenie powiatu w roku 2023 funkcjonuje około 200 km dróg rowerowych, a blisko 35 km jest w trakcie realizacji. W przypadku większości inwestycji rowerowych Powiat poprzez swoją jednostkę organizacyjną, Powiatowy Zarząd Dróg w Toruniu, pełnił rolę koordynatora inwestycji, pozyskując na ich realizację środki zewnętrzne, w tym unijne (Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego) oraz krajowe (Polski Ład, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg). Dotyczy to inwestycji realizowanych zarówno w pasach drogowych dróg powiatowych, jak i innych kategorii, na działkach leśnych oraz działkach zlikwidowanych linii kolejowych. Kluczem do powyższego pozostaje jednak konstruktywne lokalne partnerstwo samorządowe. Mapa oraz wykaz funkcjonujących na obszarze Powiatu ścieżek rowerowych przedstawiony został w pkt. 5.3. Elementy pasów drogowych.

4.3. POZOSTAŁA INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

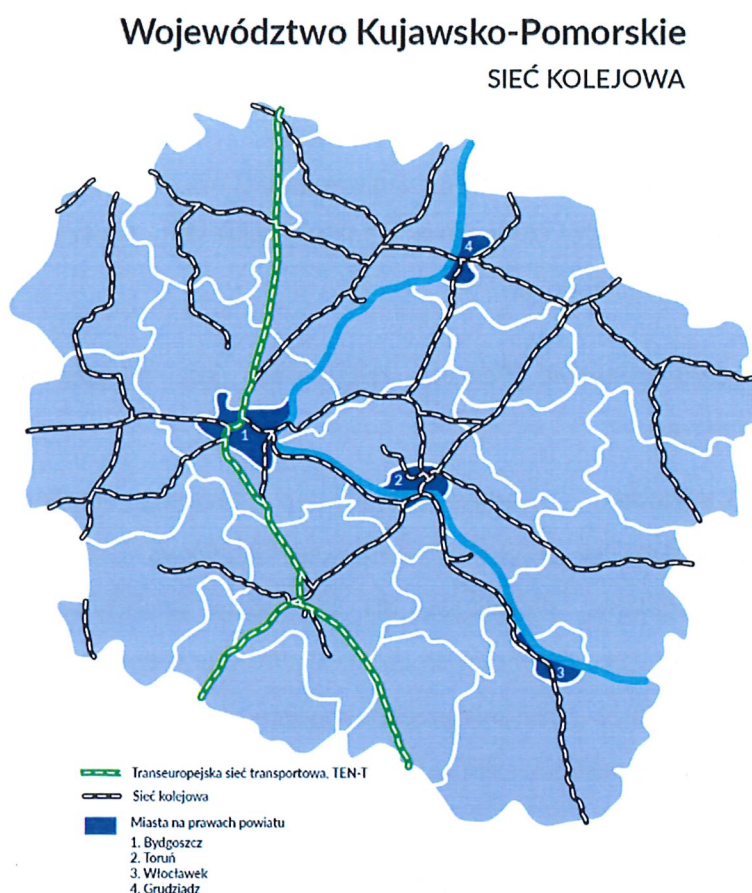
Na obszarze Powiatu funkcjonują sezonowo dwie przeprawy promowe przez rz. Wisłę – na wysokości miejscowości Nieszawa oraz pomiędzy Czarnowem a Solcem Kujawskim. Funkcjonowanie przepraw podporządkowane jest warunkom wodnym.

Skomunikowanie pasażersko-towarowe Powiatu realizowane jest również przez sześć linii kolejowych. Obsługują one trasy:

- linia nr 207 **Toruń Wschodni** – Łysomice – Ostaszewo – Grzywna – Chełmża – Grudziądz – **Malbork**, cztery przystanki na obszarze PT (Łysomice, Ostaszewo, Grzywna, Chełmża). Linia stanowi ważną i popularną alternatywę dla transportu samochodowego na odcinku północnego dojazdu z/do Torunia, w tym do miasta Chełmża oraz Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W latach 2021–2022 linia przeszła modernizację, co przełożyło się na poprawę komfortu jazdy, standardu peronów, skrócenie czasu podróży oraz skrócenie czasu zamknięcia szlabanów na przejazdach,
- linia nr 353 **Poznań Wschód** – Toruń – Papowo Toruńskie – Gronówko – Olsztyn – **Skandawa**, trzy przystanki na obszarze PT (Papowo Toruńskie, Turzno, Kamionki Jezioro),

- linia nr 27 **Nasielsk** – Płońsk – Sierpc – Lipno – Czernikowo – Obrowo – Lubicz – **Toruń Wschodni**, pięć przystanków na obszarze PT (Grębocin, Lubicz Górny, Dobrzejewice, Obrowo, Czernikowo). Przywrócone do funkcjonowania połączenia osobowe oraz planu inwestycji w infrastrukturę towarzyszącą, w tym parkingi, a także dodatkowe/relokowane perony mają stanowić odpowiedź na zakorkowaną drogę krajową nr 10,
- linia nr 18 **Kutno** – Piła – Włocławek – Ciechocinek – Czerniewice – Toruń – Cierpice – Solec Kujawski – **Bydgoszcz**, dwa przystanki na obszarze PT (Brzoza Toruńska, Cierpice). Popularne połączenie kolejowe stolic województwa,
- linia nr 209 **Kowalewo Pomorskie** – Chełmża – **Bydgoszcz Wschodnia**, trzy przystanki na obszarze PT (Chełmża, Głuchowo, Nawra),
- linia nr 246 **Toruń** – **Zamek Bierzgłowski**. Realizowany jest po niej transport paliw do bazy paliwowej w miejscowości Zamek Bierzgłowski.

MAPA 6. Województwo kujawsko-pomorskie – sieć kolejowa

Źródło: <https://investin.kujawsko-pomorskie.pl/pl/gospodarka-regionu/województwo-kujawsko-pomorskie/strategiczne-polozenie.html>.

Na przejętych przez gminy działkach zlikwidowanych linii kolejowych Toruń – Rozgarty – Czarnowo oraz Toruń – Łubianka – Raciniewo wybudowane zostały w latach 2013–2023 ścieżki rowerowe.

Kolejną formą skomunikowania Powiatu jest publiczny transport autobusowy. W roku 2023 realizuje go 10 pomiotów, w tym Miejski Zakład Komunikacyjny w Toruniu. Odpowiadając na wnioski i zgłoszenia mieszkańców, na liniach uznanych przez przewoźników za zbyt mało rentowne, Powiat, wraz z partnerskimi gminami, jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego, którego funkcjonowanie dofinansowywane jest przez partnerskie jst. Z transportu autobusowego korzystają przede wszystkim uczniowie szkół, mieszkańcy dojeżdżający do pracy oraz osoby starsze. Część większych zakładów przemysłowych organizuje własne przewozy.

Na obszarze Powiatu funkcjonują w miejscowości Gostkowo oraz Kuczwały prywatne lądowiska, z których odbywają się loty motolotniami oraz małymi samolotami. Najbliższe lotniska to Toruń – trawiaste lotnisko obsługiwane przez Aeroklub Pomorski w Toruniu oraz oferujący połączenia krajowe i międzynarodowe Port Lotniczy Bydgoszcz.

5. DROGI POWIATOWE

5.1. ZARZĄDZANIE DROGAMI POWIATOWYMI

Powiatowy Zarząd Dróg w Toruniu, dalej PZD, został powołany do istnienia w dniu 23.01.1999 r. na mocy uchwały Rady Powiatu Toruńskiego nr IV/29/99. Organizację i zasady funkcjonowania PZD określa Statut Powiatowego Zarządu Dróg w Toruniu, którego obowiązująca treść zatwierdzona została uchwałą Rady Powiatu Toruńskiego nr XXXVI/225/2022 z dnia 24.03.2022 r.

Do podstawowych zadań PZD należy w szczególności:

- 1) planowanie rozwoju sieci dróg powiatowych oraz sieci dróg rowerowych na terenie Powiatu Toruńskiego,
- 2) organizacja całorocznego utrzymania dróg powiatowych, dróg rowerowych, drogowych obiektów inżynierskich i urządzeń drogowych,
- 3) realizacja zadań budowy, rozbudowy i remontów dróg powiatowych oraz dróg rowerowych,
- 4) prowadzenie ewidencji dróg powiatowych, dróg rowerowych oraz drogowych obiektów inżynierskich przy tych drogach,
- 5) przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg, dróg rowerowych i drogowych obiektów inżynierskich, dokonywanie okresowych pomiarów ruchu drogowego,
- 6) przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg, w tym sadzenie nowych drzew oraz pielęgnacja drzew i krzewów, utrzymanie istniejącego zadrzewienia oraz usuwanie drzew i krzewów,
- 7) prowadzenie gospodarki gruntami pod drogami oraz gruntów i innych nieruchomości pozostających w zarządzie organu zarządzającego drogą.

PZD w ramach zarządzania pasem drogowym uzgadnia i zatwierdza zasady umieszczania w nim urządzeń obcych w postaci sieci energetycznych, wodociągowych, telekomunikacyjnych, gazowych, sanitarnych, zjazdów oraz innych urządzeń.

Strukturę organizacyjną PZD stanowią dział techniczny, służba liniowa oraz dział finansowo-administracyjny.

TABELA 1. Struktura organizacyjna PZD

ZARZĄD POWIATU				
DYREKTOR PZD				
DZIAŁ TECHNICZNY	SŁUŻBA LINIOWA		DZIAŁ FINANSOWO-ADMINISTRACYJNY	
	Kierownik robót służby liniowej		Główny Księgowy	
Stanowisko ds. zamówień publicznych i realizacji inwestycji	Majster	Stanowisko ds. zakupów, rozliczeń, bhp i utrzymania dróg rowerowych	Stanowisko ds. administracyjno-kadrowych	Stanowisko ds. księgowości i płac
Stanowisko ds. realizacji i utrzymania dróg, chodników i zieleni drogowej	Obwód Drogowy w Małej Grzywnie Stanowiska robotnicze, sprzętaczka			
Stanowisko ds. bezpieczeństwa i organizacji ruchu, kosztorysowania i gwarancji				
Stanowisko ds. ewidencji drogowej i obsługi pasa drogowego				
Stanowisko ds. obiektów inżynierskich i uzgodnień				
Stanowisko ds. budowy dróg rowerowych oraz planowania i przygotowywania inwestycji				

W roku 2023 PZD zatrudnia 26 pracowników, w tym 10 pracowników biurowych oraz 16 pracowników służby liniowej. Główna siedziba PZD znajduje się przy ul. Polnej 34/38 w Toruniu. W miejscowości Mała Grzywna zlokalizowany jest Oddział Służby Liniowej, stanowiący również zaplecze techniczne. Na wyposażeniu PZD znajduje się m.in. sześć samochodów, cztery ciągniki, koparko-

ładowarka, przyczepy, rozdrabniacze do gałęzi, piaskarka, pługi śnieżne, wytwornica solanki, kosiarki bijakowe, zmiatarki, mulczer, odchwaszczarka, skrapiaarka, wiertnica, malowarka, zagęszczarki, skrapiaarka, rejestrator ruchu, motopompa, sprzęt indywidualny w postaci kos spalinowych, pił łańcuchowych, dmuchawy oraz sprzęt biurowy.

5.2. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH

PZD administruje siecią 302 km dróg zlokalizowanych na obszarze dziewięciu gmin: miasta Chełmża, gminy Chełmża, gminy Czernikowo, gminy Lubicz, gminy Łubianka, gminy Łysomice, gminy Obrowo, gminy Wielka Nieszawka oraz gminy Żławieś Wielka. Przedmiotowy zakres przekazany został przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych powoływane do istnienia Zarządowi Powiatu Toruńskiego na podstawie Porozumienia z dnia 18.01.1999 r.

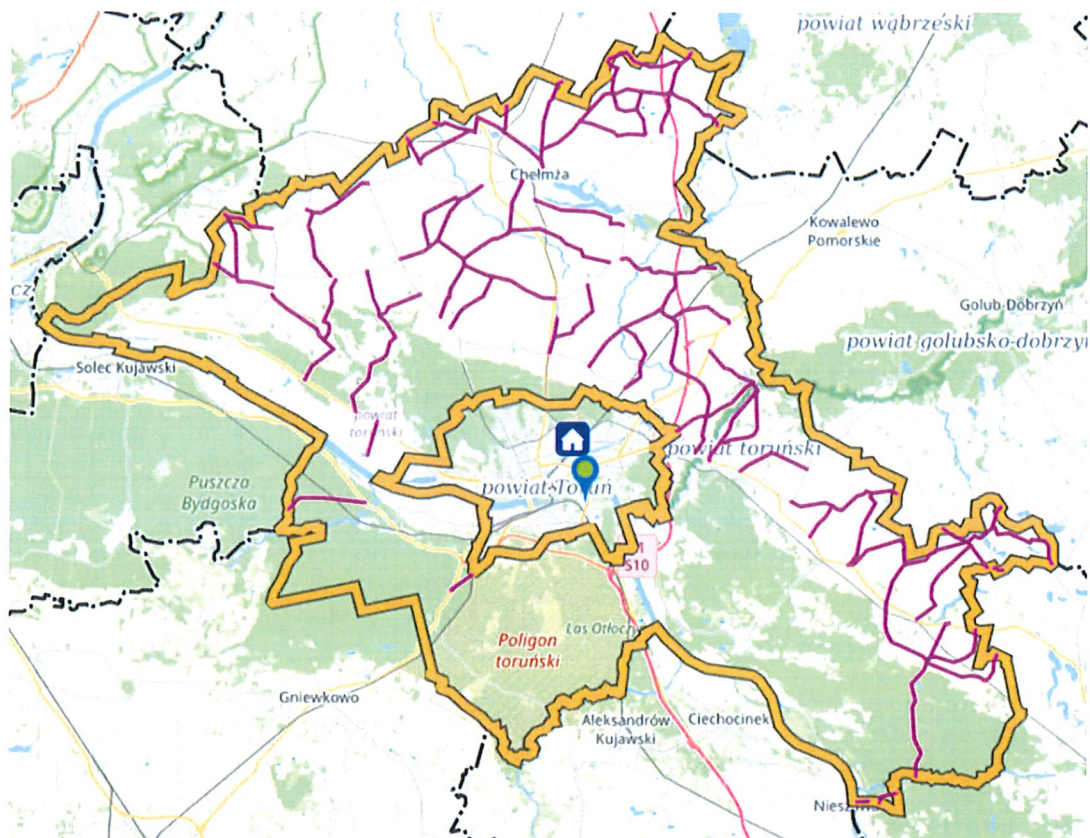
TABELA 2. Wykaz dróg powiatu toruńskiego

Wykaz dróg powiatu toruńskiego						
l.p.	numer	Przebieg	km pocz.	km końc.	długość (m)	gmina
1	1544C	Dąbrowa Chełmińska ÷ Bolumin ÷ Skłudzewo	5+000	6+698	1+1698	Żławieś Wielka
2	1545C	Dąbrowa Chełmińska ÷ Cichoradz	1+816	5+046	3+230	Żławieś Wielka
3	1604C	Brzozowo ÷ Nawra	14+825	16+612	1+787	Chełmża
4	1615C	Krusin ÷ Staw ÷ Bielczyny	12+044	13+647	1+603	Chełmża
5	1619C	Lisewo ÷ Dubielno ÷ Chełmża	5+024	6+198	1+174	Chełmża
		Lisewo ÷ Dubielno ÷ Chełmża	9+608	12+473	2+865	Chełmża
		Lisewo ÷ Dubielno ÷ Chełmża (ul. Trakt)	12+473	14+883	2+410	m. Chełmża
6	1629C	Trzebcz Szlachecki ÷ Głuchowo	2+740	6+452	3+712	Chełmża
7	1638C	Drzonówko ÷ Grzegorz ÷ Liznowo	0+134	4+771	4+637	Chełmża
8	1716C	Płużnica ÷ Bocień ÷ Dźwierzno	4+809	10+323	5+514	Chełmża
9	2001C	Rzęczkowo ÷ Żarośle Cienkie	0+000	4+433	4+433	Żławieś Wielka
10	2002C	Gierkowo ÷ Skłudzewo ÷ Rzęczkowo	0+000	6+441	6+441	Żławieś Wielka
11	2003C	Siemoń ÷ Łążyn	0+000	4+427	4+427	Żławieś Wielka
12	2004C	Łążyn ÷ Żarośla Cienki ÷ Smolno	0+000	7+730	7+730	Żławieś Wielka
13	2005C	Łubianka ÷ Zamek Bierzgłowski ÷ Czarne Błoto	0+000	6+359	6+359	Łubianka
		Łubianka ÷ Zamek Bierzgłowski ÷ Czarne Błoto	6+359	10+553	4+194	Żławieś Wielka
14	2006C	Rozgarty ÷ Górsk	0+000	2+176	2+176	Żławieś Wielka
15	2007C	Ostaszewo ÷ Łysomice	0+000	2+175	2+175	Łysomice
16	2008C	Gostkowo ÷ Papowo Toruńskie (st. kol.)	0+000	4+965	4+965	Łysomice
17	2009C	Brzeźno ÷ Młyniec ÷ Lubicz Górny	0+000	9+572	9+572	Lubicz
18	2010C	Turzno ÷ Rogówko ÷ Lubicz Dolny	0+000	0+650	0+650	Łysomice
		Turzno ÷ Rogówko ÷ Lubicz Dolny	0+650	9+672	9+022	Lubicz
19	2011C	Turzno ÷ Papowo Toruńskie	0+000	7+171	7+171	Łysomice
20	2013C	Bielczyny ÷ Chełmża	0+000	3+852	3+852	Chełmża
		Bielczyny ÷ Chełmża (ul. Chełmińskie Przedmieście)	3+852	5+258	1+406	m. Chełmża
21	2014C	Nawra ÷ Głuchowo	0+000	3+724	3+724	Chełmża
22	2015C	Siemoń ÷ Wybicz	0+000	2+017	2+017	Żławieś Wielka
		Siemoń ÷ Wybicz	2+017	4+506	2+489	Łubianka
23	2016C	Łubianka ÷ Kończewice	0+000	6+086	6+086	Łubianka
		Łubianka ÷ Kończewice	6+086	7+186	1+100	Chełmża
24	2017C	Biskupice ÷ Wymysłowo ÷ Warszewice	0+000	4+628	4+628	Łubianka
25	2018C	Biskupice ÷ Brąchnowo	0+000	1+966	1+966	Łubianka
26	2019C	Chełmża ÷ Brąchnowo ÷ Pigża (ul. Kard. Wyszyńskiego)	0+000	1+538	1+538	m. Chełmża

		Chełmża ÷ Brąchnowo ÷ Pigża	1+538	5+144	3+606	Chełmża
		Chełmża ÷ Brąchnowo ÷ Pigża	5+144	10+748	5+604	Łubianka
27	2020C	Brąchnowo ÷ Kowróż	0+000	1+386	1+386	Łubianka
		Brąchnowo ÷ Kowróż	1+386	1+695	0+309	Chełmża
		Brąchnowo ÷ Kowróż	1+695	1+897	0+202	Łysomice
28	2021C	Świerczynki ÷ Ostaszewo	0+000	8+467	8+467	Łysomice
29	2022C	Dziemiony ÷ Żelgno	0+000	4+282	4+282	Chełmża
30	2023C	Chełmża ÷ Świętosław ÷ Węgorzyn	0+000	13+450	13+450	Chełmża
31	2024C	Drzonowo ÷ Bocień	0+000	3+852	3+852	Chełmża
32	2025C	Mała Grzywna ÷ Mirakowo	0+000	6+167	6+167	Chełmża
33	2026C	Browina ÷ Grzywna ÷ Sławkowo	0+000	6+938	6+938	Chełmża
34	2027C	Morczyń ÷ Kamionki Małe	0+000	1+496	1+496	Chełmża
		Morczyń ÷ Kamionki Małe	1+496	6+697	5+201	Łysomice
35	2028C	Zakrzewko ÷ Tylice	0+000	4+763	4+763	Łysomice
36	2029C	Kamionki Małe ÷ Turzno	0+000	2+565	2+565	Łysomice
37	2030C	Turzno ÷ Gronowo	0+000	1+254	1+254	Łubicz
		Turzno ÷ Gronowo	1+254	4+206	2+952	Łysomice
38	2031C	Żelgno Bezdół ÷ Żelgno	0+000	2+846	2+846	Chełmża
39	2032C	Bierzgłowo ÷ Zamek Bierzgłowski	0+000	2+921	2+921	Łubianka
40	2033C	Cierpice ÷ Rojewo ÷ Inowrocław	0+000	5+138	5+138	Wielka Nieszawka
41	2034C	Chorągiewka ÷ Glinki ÷ Toruń	0+000	1+570	1+570	Wielka Nieszawka
42	2035C	Młyniec I ÷ Jedwabno ÷ Toruń	0+000	5+849	5+849	Łubicz
43	2036C	Krobia ÷ Mierzynek ÷ Młyniec II	0+000	4+903	4+903	Łubicz
44	2037C	Dobrzejewice ÷ Świętosław ÷ Mazowsze	0+000	7+407	7+407	Obrowo
		Dobrzejewice ÷ Świętosław ÷ Mazowsze	11+127	12+923	1+796	Czernikowo
45	2038C	Łążyń ÷ Kawęczyn	0+000	2+396	2+396	Obrowo
46	2039C	Zębówo ÷ Zębówiec	0+000	4+903	4+903	Obrowo
47	2040C	Zębówiec ÷ Skrzypkowo ÷ Krzykomy	0+000	5+483	5+483	Obrowo
48	2041C	Brzozówka ÷ Szembekowo ÷ Łążynek	0+000	4+757	4+757	Obrowo
49	2042C	Kijaszkowo ÷ Dąbrówka	0+000	5+559	5+559	Czernikowo
50	2043C	Mazowsze ÷ Steklinek ÷ Wygoda	0+000	6+282	6+282	Czernikowo
51	2044C	Czernikowo ÷ Bobrowniki ÷ Włocławek	0+000	12+980	12+980	Czernikowo
		Czernikowo ÷ Bobrowniki ÷ Włocławek	14+542	15+936	1+394	Czernikowo
52	2045C	Steklin ÷ Osówka	0+000	2+913	2+913	Czernikowo
53	2046C	Walentowo ÷ Osówka	0+000	4+395	4+395	Czernikowo
54	2047C	Wola ÷ Osówka	2+193	8+042	5+849	Czernikowo
55	2048C	Mazowsze ÷ Trutowo ÷ Wola	0+000	2+030	2+030	Czernikowo
		Mazowsze ÷ Trutowo ÷ Wola	2+671	3+332	0+661	Czernikowo
56	2049C	Nieszawa ÷ Brzeźno	0+252	0+974	0+722	Czernikowo
57	2132C	Sitno ÷ Działyn ÷ Mazowsze ÷ Czernikowo	6+258	16+646	10+388	Czernikowo
RAZEM (km):					302+387	

Ze względu na brak możliwości utrzymania przejrzystości poniższa mapa przedstawia układ dróg powiatowych bez wskazywania ich konkretnych numerów.

MAPA 7. Powiat toruński – sieć dróg powiatowych

Źródło: <https://powiattorun.lp-portal.pl/>.

Poniższe zestawienie przedstawia rozłożenie dróg powiatowych w poszczególnych gminach.

TABELA 3. Drogi powiatowe w poszczególnych gminach

Drogi powiatowe w poszczególnych gminach		
gmina	długość DP	
	Km	%
Miasto Chełmża	5,354	1,77%
Chełmża	72,914	24,11%
Czernikowo	54,969	18,18%
Lubicz	30,6	10,12%
Łubianka	31,439	10,40%

Łysomice	39,111	12,93%
Obrowo	24,946	8,25%
Wielka Nieszawka	6,708	2,22%
Zławieś Wielka	36,346	12,02%
Razem:	302,387	100%

Na potrzeby realizacji zadań PZD posługuje się specjalnie stworzonym, systematycznie aktualizowanym oprogramowaniem Lehmann+Partner Polska.

5.3. ELEMENTY PASÓW DROGOWYCH

W zarządzie PZD pozostaje 170 **przepustów** pod jezdniami, w tym trzy o świetle 2,95 × 2,04 m oraz cztery **obiekty mostowe** wskazane w poniższym zestawieniu:

- most w ciągu drogi powiatowej nr 2005C w miejscowości Zamek Bierzgłowski na Strudze Toruńskiej, długość obiektu 5,94 m,
- most w ciągu drogi powiatowej nr 2005C w miejscowości Czarne Błoto na Górnym Kanale, długość obiektu 9,5 m,
- most w ciągu drogi powiatowej nr 2044C w miejscowości Wąkole na rzece Mień, długość obiektu 10 m,
- most w ciągu drogi powiatowej nr 2009C w miejscowości Młyniec na rzece Drwęża, długość obiektu 45 m,
- przepust w ciągu drogi powiatowej nr 2001C w miejscowości Zarośla Cienkie, długość przepustu 14 m,
- przepust w ciągu drogi powiatowej nr 2023C w miejscowości Zajączkowo, długość przepustu 28 m,
- przepust w ciągu drogi powiatowej nr 2132C w miejscowości Kijaszkowo, długość przepustu 14 m,

Wszystkie obiekty mostowe podlegają cyklicznym przeglądom. Raporty z przeglądów stanowią podstawę do typowania prac konserwacyjnych bądź naprawczych.

W sześciu lokalizacjach funkcjonują **wiadukty**, w trzech przypadkach droga powiatowa przebiega nad autostradą, w trzech autostrada przebiega nad drogą powiatową. Są to:

- wiadukt autostradowy WA-121 w ciągu drogi powiatowej nr 2030C Gronowo – Turzno,

- wiadukt drogowy WD-111 w ciągu drogi powiatowej nr 2024C Drzonowo – Bocień,
- wiadukt autostradowy AD-126 w ciągu drogi powiatowej nr 2010C Turzno – Lubicz Dolny,
- wiadukt drogowy WD-112 w ciągu drogi powiatowej nr 2023C Zająchkowo – Chełmża,
- wiadukt drogowy WD-113 w ciągu drogi powiatowej nr 1716C Dzierzno – Płużnica,
- wiadukt autostradowy WA-120 w ciągu drogi powiatowej nr 2027C Kamionki Duże – Kamionki Małe.

Spośród 117 **przejsć dla pieszych** przez jezdnie dróg powiatowych jedno posiada sygnalizację świetlną (DP 2019C, miasto Chełmża), część z nich zostało wyniesione, 74 jest doświetlonych (dane do 30.06.2023 r.). Standardem jest obecnie ustawianie znaków aktywnych D-6 oraz doświetlanie przejsć zależnie od sąsiadującej infrastruktury – za pomocą lamp podłączonych do sieci bądź lamp zasilanych hybrydowo przez panel fotowoltaiczny i turbinę wiatrową.

W ewidencji PZD funkcjonuje 13 **przejazdów kolejowych**.

Łączna liczba **przystanków autobusowych** zlokalizowanych w passach dróg powiatowych wynosi 450 (Uchwała nr XLII/273/2022 Rady Powiatu Toruńskiego z 8.12.2022 r.).

Konsekwentnie realizowana polityka poprawy bezpieczeństwa i jakości środowiska oraz ograniczania szybkości zwiększania się liczby samochodów Powiatu przełożyła się na 198 km **dróg rowerowych** (zestawienie i mapa poniżej). Ze względu na warunki terenowe na odcinkach obszarów zabudowanych w wielu miejscowościach ruch rowerowy pokierowany został po istniejących

chodnikach, w tym poprzez oznakowanie wariantami znaku C-16/13, jak również zastosowanie tabliczek „Dopuszcza się ruch...”.

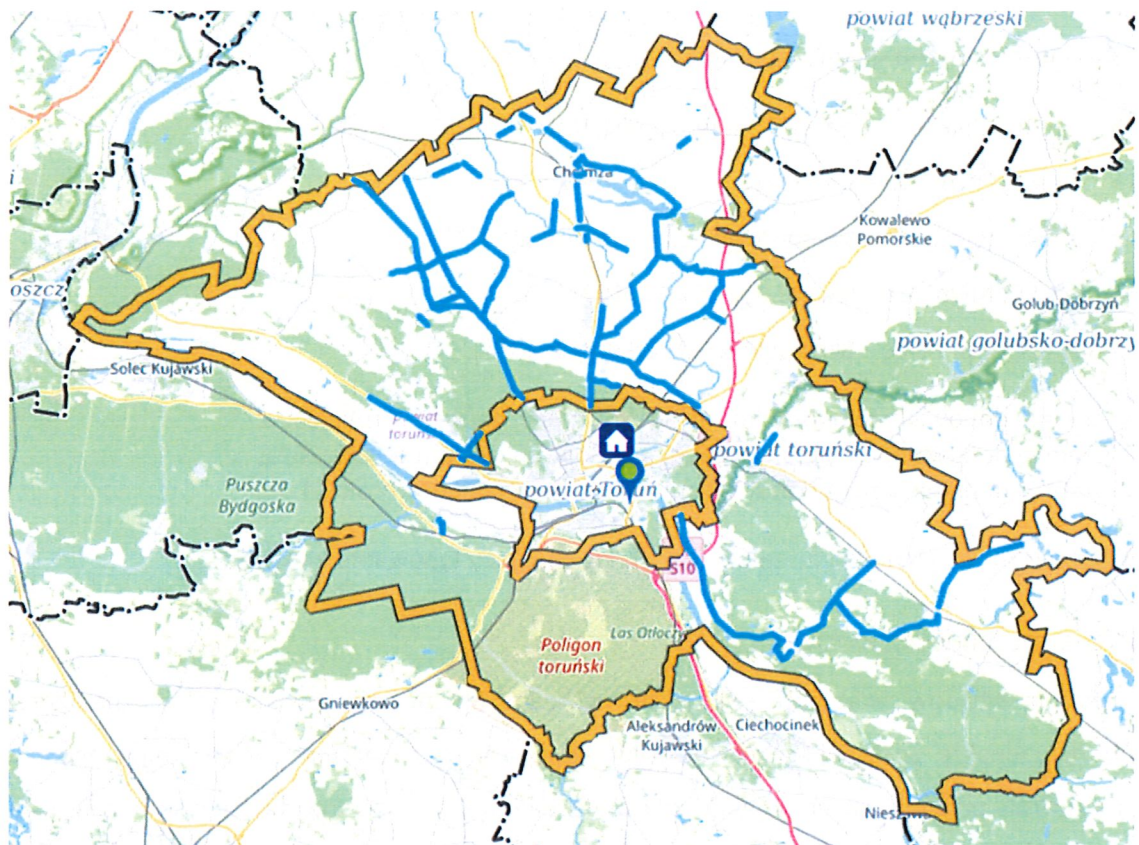
TABELA 4. Drogi rowerowe na obszarze powiatu

Drogi rowerowe na obszarze Powiatu				
L.p.	Nr drogi	Przebieg	Długość	łącznie na terenie gminy
gmina Miasto Chełmża				
1	DW 551	ul. 3 maja, Chełmża	1,23	3,5
2	DW 589	ul. Toruńska	0,855	
3	DP 2013C	ul. Chełmińskie Przedmieście, Chełmża	0,529	
4	DG	ul. Polna, Chełmża	0,563	
5	DG	ul. Hallera, Chełmża	0,223	
6	wewnętrzna	jezioro Chełmżyńskie, Chełmża	0,1	
gmina Chełmża				
7	DW 499	Sławkowo	2,96	39,66
8	DG 100544C	Sławkowo - Mirakowo	2,37	
9	DP 2025C	Mirakowo	0,38	
10	DG	Mirakowo - Zalesie	1,15	
11	DW 599	Zalesie	0,55	
12	DW 649, 551	Zalesie - Pluskowęsy - Nowa Chełmża - Chełmża	5,24	
13	DW 589	Chełmża - Grzywna	3,26	
14	DW 551	Wybcz - Nawra - Bogusławki - Żelgno	3,42	
15	DP 2019C	Chełmża - Browina - Brąchnówko	3,05	
16	DP 2013C	Chełmża - Bielczyny	4,71	
17	DP 1629C	Windak - Głuchowo	0,82	
18	DP 2016C	rz. Fryba - Kończewice	0,9	
19	DP 2026C	Browina - Grzywna - Kuczwały - Sławkowo	6,93	
20	DW 551	Pluskowęsy - Żelgno	3,42	
21	DP 2019C	Brąchnowo - Brąchnówko	0,5	
22	DW 551, 649	Nawra - Kończewice	4	8,96
23	DW 551, 649	Kończewice - Chełmża - Kielbasin	4,15	
24	DP 2026C	Grzywna (kościół - tory kolejowe)	0,3	
25	DP 2020C	Brąchnowo - skrzyżowanie z DP 2021C	0,51	
gmina Czernikowo				
26	DG 101125C, las	Zimny Zdrój - Czernikowo	3,37	10,86
27	DP 2044C	Czernikowo	0,5	
28	DP 2132C	Czernikowo - Jackowo - Mazowsze	6,99	
gmina Lubicz				
29	DW 654	Złotoria - Grabowiec	4,5	15
30	las	Złotoria - Grabowiec	0,74	
31	DP 2009C	Lubicz Górny - Krobica	2,3	
32	DW 552	Papowo Toruńskie - Grębocin	1,79	

33	DP 2010C	Rogówko - Jedwabno - Lubicz Dolny	5,67	
34	DW 657	Lubicz Górny - Nowa Wieś - Złotoria	7,66	9,17
35	DW 646	Turzno - DK 15	1,51	
gmina Łubianka				
36	tor kolejowy	Świerczynki - Leszcz - Łubianka - Wybcz	11,7	42,476
37	DP 2016C	Łubianka - Biskupice	2,48	
38	DW 546	Łubianka - Bierzgłowo	3,33	
39	DG	Leszcz	0,054	
40	DP 2019C	Leszcz - Pigża - Brąchnowo	3,61	
41	DP 2019C	Brąchnowo	0,4	
42	DP 2018C, 2016C	Brąchnowo - Biskupice - Warszewice - rz. Fryba	5,72	
43	DW 553	Pigża - Łubianka - Wybcz	9,3	
44	DP 2005C	ul. Zamkowa Łubianka, ul. Jagiellońska, Zamek Bierzgłowski	2,71	
45	DP 2005C	ul. Zamkowa Łubianka, Zamek Bierzgłowski	1,052	
46	DP 2019C	Brąchnowo - Brąchnówko	1,62	
47	DP 2021C	Świerczynki - Kowrózek	0,5	
48	DP 2020C	Brąchnowo - skrzyżowanie z DP 2021C	1,37	1,37
gmina Łysomice				
49	DW 553	Toruń - Nadleśnictwo Olek	2,59	49,79
50	tor kolejowy	Nadleśnictwo Olek - Świerczynki - Różankowo	2,8	
51	DW 552	Łulkowo - Łysomice	2,86	
52	DW 552	Łysomice - Papowo Toruńskie	5,52	
53	las	Toruń - Papowo Osieki	1,74	
54	DG	Papowo Osieki - Łysomice	1,63	
55	DG	Papowo Osieki - Papowo Toruńskie	1,83	
56	DW 552	ul. Warszawska, Łysomice	0,16	
57	DP 2007C	ul. Lipowa, Łysomice	0,97	
58	DP 2028C	Zakrzewko - Tylice	4,79	
59	DP 2027C	Kamionki Duże - Kamionki Małe - jezioro Kamionkowskie	6,14	
60	DP 2011C	Turzno - Gostkowo	3,11	
61	DP 2011C	Gostkowo - Papowo Toruńskie	3,09	
62	DW 552	Różankowo - Łulkowo	3,13	
63	DP 2029C	Kamionki Małe - Turzno	2,54	
64	DW 553	Różankowo - Świerczynki	1,34	
65	DP 2007C	Łysomice - Ostaszewo	1,19	
66	DW 582	Ostaszewo dworzec kol. - Ostaszewo pałac	0,7	
67	DP 2021C	Ostaszewo - Wytrębówce - Kowróż	3,16	
68	DP 2021C	Świerczynki - Kowrózek	0,5	
69	DP 2020C	Brąchnowo - skrzyżowanie z DP 2021C	0,2	0,2
gmina Obrowo				
70	DW 654, 258	Silno - Dzikowo - Osiek nad Wisłą	1,164	20,68
71	las	Silno - Dzikowo - Osiek nad Wisłą	5,296	
72	DG, las	Osiek nad Wisłą - jezioro Osiek	0,93	
73	las, DG	jezioro Osiek - Osiek nad Wisłą	1,81	

74	DW 258	Osiek nad Wisłą - Obrowo	7,12	
75	DG	Sąsiedzno	4,36	
gmina Wielka Nieszawka				
76	DG	ul. Kolejowa, Cierpice	3,7	3,7
77	DW 273	Toruń - Mała Nieszawka - Wielka Nieszawka - Cierpice	6,5	6,5
gmina Żławień Wielka				
78	tor kolejowy	Wybcz - Siemioń - Racieniewo	1,47	12,368
79	tor kolejowy, DG	Toruń - Przysiek - Rozgarty (ul. Jaśminowa) - Górsk	9,93	
80	las, DG	Toruń - Przysiek (ul. Morelowa)	0,772	
81	las	ul. Morelowa - Toruń	0,196	
82	tor kolejowy	Górk - Żławień Wielka	6,895	6,895
łączna długość dróg rowerowych na terenie Powiatu, stan 30.07.2023 r.				198,034
łączna długość dróg rowerowych budowanych w ramach niezakończonych w lipcu 2023 r. inwestycji				33,095
długość dróg rowerowych w pasach dróg powiatowych, stan 30.07.2023 r.				76,861
długość dróg rowerowych budowanych w ramach niezakończonych w lipcu 2023 r. inwestycji w pasach DP				2,38

MAPA 8. Powiat toruński – sieć dróg rowerowych

Źródło: <https://powiattorun.lp-portal.pl/>.

5.4. NATĘŻENIE RUCHU

Od 2021 roku PZD prowadzi pomiary ruchu z użyciem własnego urządzenia. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdzić można dużą rozpiętość obciążenia dobowego dróg w zależności od ich lokalizacji i charakteru.

Spośród dróg objętych badaniem natężenia ruchu najwyższe wyniki stwierdzono na drogach:

- 2009C, Brzeźno – Młyniec – Lubicz Górny (4420***),
- 2041C, Brzozówka – Szembekowo – Łążynek (3682*),
- 2011C, Turzno – Papowo Toruńskie (3105**),
- 2037C, Dobrzejewice – Świętosław – Mazowsze (2224*),
- 2007C, Łysomice – Ostaszewo (2074***).

Najniższe natężenie odnotowano na drogach:

- 2033C, Cierpice – Rojewo – Inowrocław (24*),
- 1638C, Drzonówko – Liznowo – Grzegorz (120**),
- 2017C, Biskupice – Wymysłowo – Warszewice (150**),
- 2035C, Młyniec I – Jedwabno – Toruń (159***),
- 2040C, Zębówiec – Skrzypkowo – Krzykomy (220**).

* średnia dobową liczbą pojazdów samochodowych ogółem w roku 2021,

** średnia dobową liczbą pojazdów samochodowych ogółem w roku 2022,

*** średnia dobową liczbą pojazdów samochodowych ogółem w roku 2023.

Wyniki pomiarów natężenia ruchu są jednym z kryteriów przy typowaniu inwestycji.

5.5. OCENA SIECI DRÓG POWIATOWYCH

Jak wynika z przeglądów cyklicznych, w tym zleconych, stan ogólny dróg powiatowych można określić jako dobry. Jednakże postępujący rozwój osadnictwa, zmiany gabarytów sprzętu rolniczego oraz rozwój obszarów przemysłowych, w tym funkcjonowanie dużych zakładów, takich jak np. cukrownia w miejscowości Chełmża czy też liczne kopalnie piasku i żwirów, przekładające się na przejazdy wielkogabarytowych, ciężkich pojazdów związanych z produkcją, zbiorem i transportem buraków i innych produktów/materiałów generują konieczność systematycznego podnoszenia parametrów technicznych dróg (w zakresie nośności i szerokości jezdni i poboczy), konieczność rozbudowy infrastruktury towarzyszącej dla niechronionych użytkowników ruchu, tj. chodników, ścieżek

rowerowych oraz przejść dla pieszych. Duża intensywność ruchu pojazdów generuje również konieczność przeprowadzania systematycznych remontów jezdni oraz stałego monitorowania rozwiązań brd, w tym w zakresie organizacji ruchu.

Do głównych wniosków z przeglądów dróg należą:

- wykonanie zabiegów naprawczych nawierzchni jezdni,
- wyrównanie poboczy gruntowych,
- wykonanie zabiegów naprawczych chodnika,
- monitorowanie odcinków, na których pojawiają się ubytki, spękania nawierzchni oraz nierówności,
- wymiana, naprawa bądź też odtworzenie elementów BRD i oznakowania.

5.6. UTRZYMANIE

Utrzymanie sieci dróg Powiatu w okresie wiosenno-letnio-jesiennym prowadzone jest przez pracowników liniowych PZD. Do głównych zadań należy:

- ustawianie, czyszczenie i odnawianie oznakowania pionowego i poziomego, jak również elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- koszenie i profilowanie poboczy,
- przycinanie gałęzi,
- obmiatanie i oczyszczanie chodników i ścieżek, w tym na podstawie zawieranych co roku porozumień ścieżek pozostających w zarządzie partnerskich jst,
- interwencyjna wycinka drzew (część zadań zlecana),
- interwencyjne naprawy, przede wszystkim w technologii masy na zimno,
- odmulanie rowów, oczyszczanie przepustów,
- pozimowe zamykanie materiału uszarstniającego wysypanego w ramach zimowego utrzymania dróg.

Powyższe prace realizowane są w przeważającej części siłami własnymi – zakładany roczny koszt zakupu paliwa wynosi dla 2023 roku 213 500 zł.

Do zleczanych prac utrzymaniowych zalicza się utylizacja martwej zwierzyny. W roku 2022 dokonanych zostało 19 zgłoszeń wymagających interwencji. Dotyczyły one potraconych przez samochody saren (13 szt.), borsuków (3 szt.), dzików (2 szt.) i łosia (1 szt.). Do końca sierpnia 2023 r. jest to już 44

zgłoszeń, dotyczą one saren (23 szt.), borsuków (17 szt.), kotów (2 szt.), lisa (1 szt.) oraz dzika (1 szt.). PZD pozostaje w kontakcie z nadleśnictwami w celu konsultowania oznakowania obszarów migracji zwierząt.

Organizacja zimowego utrzymania dróg powiatowych opiera się o wydzielonych na terenie Powiatu siedmiu sektorach, dla których wyłaniany są co roku zewnętrznymi wykonawcy. Na potrzeby utrzymania zimowego obowiązują trzy, opisane poniżej, standardy. Niezależnie od poniższych, stosownie do sprawności reakcji operatorów oraz skali wystąpienia zjawiska pełna przejezdność dróg uzyskiwana jest z założenia w ciągu pięciu godzin.

TABELA 5. Standardy utrzymania dróg powiatowych

Standardy utrzymania dróg na drogach zarządzanych przez PZD w Toruniu			
Standard	Opis standardu	Dopuszczalne odstępstwa od stanu nawierzchni opisanego standardem z określeniem czasu, w jakim skutki danego zjawiska atmosferycznego powinny być usunięte (zlikwidowane)	
		po ustaniu opadów śniegu (pług)	od stwierdzenia zjawiska atmosferycznego (sypanie)
IV	Jezdnia odśnieżona na całej szerokości. Jezdnia posypana na odcinkach o utrudnionym ruchu (podjazdy).	śnieg luźny – do 8 h, zajeżdżona warstwa śniegu – występuje, języki śnieżne – występują, zaspasy – do 8 h. Dopuszcza się przerwy w komunikacji do 8 h.	W miejscach wyznaczonych: gołoledź – 8 h, szadź – 10 h.
V	Jezdnia odśnieżona. W miejscach zasp odśnieżony co najmniej jeden pas ruchu z wykonaniem mijanek. Jezdnia posypana na odcinkach o utrudnionym ruchu (podjazdy).	śnieg luźny – do 16 h, zajeżdżona warstwa śniegu – występuje, nabój śnieżny – występuje, zaspasy – do 24 h. Dopuszcza się przerwy w komunikacji do 24 h.	W miejscach wyznaczonych: gołoledź – 8 h, szadź – 10 h.
VI	Jezdnia zaśniewiona. Prowadzi się interwencyjne odśnieżanie w zależności od potrzeb. Jezdnie posypane po odśnieżaniu w miejscach wyznaczonych przez PZD.	śnieg luźny – występuje, zajeżdżona warstwa śniegu – występuje, nabój śnieżny – występuje, zaspasy – występują do 48 h.	W miejscach wyznaczonych: gołoledź – 8 h, szadź – 10 h.
ścieżki rowerowe	Droga rowerowa odśnieżona. W miejscach zasp odśnieżony pas umożliwiający przejazd z wykonaniem mijanek. Droga rowerowa posypana na odcinkach o utrudnionym ruchu (podjazdy).	śnieg luźny – do 16 h, zajeżdżona warstwa śniegu – występuje, nabój śnieżny – występuje, zaspasy – do 24 h. Dopuszcza się przerwy w komunikacji do 24 h.	W miejscach wyznaczonych: gołoledź – 8 h, szadź – 10 h.
chodnik	Chodnik zaśniewiony. Prowadzi się interwencyjne odśnieżanie w zależności od potrzeb. Chodniki posypane po odśnieżaniu w miejscach wyznaczonych przez PZD.	śnieg luźny – występuje, udeptana warstwa śniegu – występuje, nabój śnieżny – występuje, zaspasy – występują do 48 h.	W miejscach wyznaczonych: gołoledź – 8 h, szadź – 10 h.

W roku 2022 za realizację zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg odpowiadały cztery firmy, a łączny koszt zrealizowanych przez nie prac wyniósł 645 tys. zł.

5.7. FINANSOWANIE

Wykonanie budżetu PZD w roku 2022 wyniosło 31 610 057 zł. Składały się na niego:

- wydatki związane z realizacją zadań statutowych: 4 526 811 zł,
- wydatki inwestycyjne: 23 633 356 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne: 814 654 zł,
- wydatki bieżące: 2 635 236 zł.

Poziom wydatków ponoszonych na zadania remontowe oraz inwestycyjne uzależniony jest przede wszystkim od dostępności środków zewnętrznych w postaci dofinansowań krajowych, takich jak Rządowy Fundusz Rozwoju Regionalnego (dofinansowanie na poziomie 50%) czy też Polski Ład (dofinansowanie na poziomie 95%), oraz dofinansowań unijnych, tj. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (dotyczy inwestycji budowy dróg rowerowych, dofinansowanie na poziomie 46–84%). Dla rozbudowy sieci dróg rowerowych Powiatu w latach 2013–2022 pozyskanych zostało łącznie 68,14 mln zł przy wartości kosztów łącznych na poziomie 107,25 mln zł (dotyczy budowy 161 km ścieżek, dla których zawnioskowano dofinansowanie). Pozostała część kosztów zadań sfinansowana została ze środków Powiatu oraz środków partnerskich samorządów, tj. poszczególnych gmin i województwa.

Poniższe zestawienie przedstawia zakres inwestycji zrealizowanych w latach 2019–2022.

TABELA 6. Inwestycje zrealizowane przez PZD w latach 2019–2022

Inwestycje zrealizowane przez PZD w latach 2019–2022				
Rok	Długość (km)	łączna wartość	Dofinansowanie	Wkład własny (Powiat + gminy)
2019	9,72	7 911 971,99 zł	3 375 000,00 zł	4 536 971,99 zł
2020	12,151	12 991 595,98 zł	6 236 026,00 zł	6 755 569,98 zł
2021	9,414	6 725 798,83 zł	2 536 137,87 zł	4 189 660,97 zł
2022	16,081	23 883 376,23 zł	18 126 232,56 zł	5 757 143,67 zł

łącznie:	49,416	51 512 743,03 zł	30 273 396,43 zł	21 239 346,60 zł
----------	---------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

Średnie koszty w roku 2023 plasowały się na poziomie:

- 853 tys. zł brutto za 1 km remontu jezdni,
- 1 579 tys. zł brutto za 1 km rozbudowy/przebudowy jezdni,
- 1 141 tys. zł brutto za 1 km budowy ścieżki rowerowej,
- 8,26 tys. zł brutto za 1 km opracowania dokumentacji remontu (4 300 zł / 1 km w 2022 r.),
- 32,695 tys. zł brutto za 1 km opracowania dokumentacji przebudowy/rozbudowy drogi poprzez budowę ścieżki rowerowej (33 500 zł / 1 km w 2022 r.).

Budżet na rok 2023 wynosi 27 829 308 zł (stan z 31.07.2023 r.).

6. PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI SIECI DRÓG POWIATOWYCH NA LATA 2023–2028

6.1. ZAŁOŻENIA

Biorąc pod uwagę trendy w zakresie rozwoju osadnictwa i gospodarki Powiatu oraz generowane natężenie ruchu w poszczególnych ciągach komunikacyjnych Powiat stawia na:

- uzyskanie normatywności w zakresie szerokości i nośności jezdni, a przez to aktywizację gospodarczą terenów sąsiadujących bezpośrednio z pasami dróg powiatowych,
- uzyskanie i utrzymanie spójności sieci komunikacyjnej,
- poprawę bezpieczeństwa, w tym typowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych i wprowadzanie skutecznych elementów brd eliminujących/ograniczających zagrożenia,
- całoroczne utrzymanie dobrego stanu technicznego sieci dróg powiatowych.

Decyzje o aktualizacji rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego podejmowane są na podstawie prowadzonej systematycznie analizy, w tym w ramach spotkań powołanej przez Dyrektora PZD Komisji Organizacji i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, jak również wniosków z Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Toruń i Powiatu Toruńskiego.

TABELA 7. Zadania rekomendowane do realizacji w latach 2023-2028

Zadania rekomendowane przez PZD do realizacji w okresie 2023–2028			
L.p.	Nazwa	Zakres	Koszt brutto*
1	rozbudowa DP 2033C na odcinku Cierpice – granica PT	5,138 km	8,197 mln zł
2	przebudowa DP 2044C na odcinku Osówka – granica PT	5,342 km	8,522 mln zł
3	remont DP 2049C Nieszawa – Brzeźno	0,722 km	0,628 mln zł
4	remont DP 2042C Kijaszkowo – Dąbrówka	2,425 km	2,089 mln zł
5	remont DP 2048C Mazowsze – Trutowo – Wola	0,4 km	0,348 mln zł
6	przebudowa DP 2132C poprzez budowę chodnika na odcinku Mazowsze – Kijaszkowo oraz remont jezdni Kijaszkowo – granica powiatu	1,03 km (chodnik), 0,5 km (jezdni)	1,49 mln zł
7	rozbudowa DP 2040C na odcinku Zębówiec – Skrzypkowo	5,175 km	8,256 mln zł
8	rozbudowa DP 2035C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Młyniec – Jedwabno oraz remont jezdni na odcinku Jedwabno – Toruń	3,66 km (dr), 2,082 km (jezdni)	6,029 mln zł
9	rozbudowa DP 2017C na odcinku Wymysłowo – Warszewice	3,621 km	5,777 mln zł
10	remont DP 2019C na odcinku Brąchnowo – Brąchnówko	1,824 km	1,571 mln zł
11	rozbudowa DP 2021C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Świerczynki – Kowróż oraz remont jezdni	1,05 km (dr), 0,5 km (jezdni)	1,645 mln zł
12	remont DP 2002C Gierkowo – Skłudzewo – Rzęczkowo	1,3 km	1,13 mln zł
13	rozbudowa DP 1604C na odcinku Nawra – granica powiatu poprzez budowę drogi rowerowej oraz remont jezdni	1,729 km (dr), 1,729 km (jezdni)	3,482 mln zł
14	rozbudowa DP 2022C na odcinku Dziemiony – Zelgno	4,27 km	6,812 mln zł
15	remont DP 1638C Drzonówko – Grzegorz – Liznowo	0,5 km	0,435 mln zł
16	rozbudowa DP 2024C na odcinku Drzonowo – Bocień	3,85 km	6,142 mln zł
17	remont DP 2023C Chełmża – Świętosław – Węgorzyn	1,02 km	0,879 mln zł
18	remont DP 2034C Chorągiewka – Glinki – Toruń	1,57 km	1,365 mln zł
19	rozbudowa DP 2028C na odcinku Łysomice – Zakrzewko – Tylice oraz budowa odcinka chodnika	4,763 km (jezdni), 0,248 km (chodnik)	7,869 mln zł
20	remont DP 2007C na odcinku Łysomice – Ostaszewo	1,225 km	1,065 mln zł
21	przebudowa mostu na Drwęcy w miejscowości Młyniec	0,045 km	2,409 mln zł
22	przebudowa DP 2036C poprzez budowę chodnika w miejscowości Krobia	0,580 km	0,594 mln zł
23	rozbudowa DP 2037C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Dobrzejewice – Mazowsze	9,176 km	10,576 mln zł
24	rozbudowa DP 2008C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Gostkowo – Lipniczki – Papowo Toruńskie	2,86 km	3,296 mln zł
25	rozbudowa DP 2030C, 2009C oraz DW 646 poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Turzno – Młyniec – Lubicz Górny	11,786 km	13,97 mln zł
26	rozbudowa DP 2025C poprzez budowę drogi rowerowej	6,167 km	7,31 mln zł

	na odcinku Grzywna – Mirakowo		
27	rozbudowa DP 2014C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Głuchowo – Nawra	3,724 km	4,414 mln zł
28	rozbudowa DP 2010C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Turzno – Rogówko	3,66 km	4,338 mln zł
29	rozbudowa DP 2005C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Zamek Bierzgłowski – Czarne Błoto – Górsk	7,5 km	8,89 mln zł
30	rozbudowa DP 2038C poprzez budowę drogi rowerowej na odcinku Łążyn – Kawęczyn	2,396 km	2,84 mln zł

*koszt oszacowano na podstawie stawek wskazanych w części 5.7 Finansowanie bez uwzględnienia współczynnika inflacji. Zawiera on koszt robót budowlanych, nadzoru inwestorskiego oraz koszt dokumentacji, o ile nie został jeszcze poniesiony. Wskazana kwota nie uwzględnia kosztów wykupu gruntów.

W przedstawionym wyżej zestawieniu wskazana została pełna długość poszczególnych dróg. W przypadku remontów/przebudowy inwestycje mogą ograniczać się do odcinków jezdni o niezadowalających parametrach. Przy ich analizie brane jest również pod uwagę zagospodarowanie terenów sąsiadujących z drogą oraz rolę, jaką dany odcinek drogi spełnia w systemie komunikacyjnym. Na podstawie analizy budżetu PZD z ostatnich lat oraz trendów w zakresie kosztów inwestycji zakłada się realizację w skali roku odcinków o łącznej długości ok. 10 km, tj. w skali pięcioletniej 50 km.

Poniższe zestawienie przedstawia wyniki badań stanu nawierzchni dróg powiatowych przeprowadzonych w roku 2022 oraz przyporządkowanie na ich podstawie poszczególnych dróg do kolejnych okresów inwestycyjnych. Wskazuje ono między innymi zasadność typowania wybranych odcinków obejmowanych danym charakterem prac inwestycyjnych. Dodatkowe kryterium realizacji inwestycji stanowią kryteria stosowane przy naborze wniosków o dofinansowania.

TABELA 8. Stan nawierzchni dróg powiatowych

	Wykaz drogi ze wskazaniem stanu ich nawierzchni oraz zakładanego okresu, w którym realizowane będą na nich prace	stan dobry	stan zadowalający	stan niezadowalający	stan zły	zakładany okres realizacji inwestycji
1	rozbudowa DP 2024C na odcinku Drzonowo – Bocień	18,5	1,7	58,8	21	2023-2028
2	rozbudowa DP 2017C na odcinku Wymysłowo – Warszawie	23,4	8,5	47,8	20,3	2023-2028
3	przebudowa DP 2044C na odcinku Osówka – granica PT	56,4	6,4	27,2	10	2023-2028
4	remont DP 2019C na odcinku Brąchnowo – Brąchnówko	48,5	35,9	9,2	6,4	2023-2028

5	rozbudowa DP 2033C na odcinku Cierpice – granica PT	0,2	0	94,4	5,4	2023-2028
6	remont DP 2023C Chełmża – Świętosław – Węgorzyn	82,9	8,7	6,6	1,7	2023-2028
7	remont DP 1604C na odcinku Nawra – granica powiatu	1,1	8,9	89,9	0	2023-2028
8	remont DP 2049C Nieszawa – Brzeźno	0	55,7	44,3	0	2023-2028
9	remont DP 2042C Kijaszkowo – Dąbrówka	56,5	1,3	42,2	0	2023-2028
10	remont DP 2035C na odcinku Jedwabno – Toruń	50,3	27,4	22,4	0	2023-2028
11	rozbudowa DP 2040C na odcinku Zębówiec – Skrzypkowo	14,2	66	19,8	0	2023-2028
12	remont DP 2002C Gierkowo – Skłudzewo – Rzęczkowo	38,1	42,5	19,5	0	2023-2028
13	rozbudowa DP 2022C na odcinku Dziemiony – Zelgno	0	82,2	17,8	0	2023-2028
14	remont DP 2048C Mazowsze – Trutowo – Wola	5,5	82,6	11,9	0	2023-2028
15	remont DP 1638C Drzonówko – Grzegorz – Liznowo	20,3	68,9	10,8	0	2023-2028
16	remont DP 2021C na odcinku skrzyżowanie z DP 2020C – Kowróż	57,4	37,4	5,2	0	2023-2028
17	remont DP 2132C Kijaszkowo – granica powiatu	50,1	48,7	1,2	0	2023-2028
18	remont DP 2007C na odcinku Łysomice – Ostaszewo	1,1	97,9	0,9	0	2023-2028
19	remont DP 2034C Chorągiewka – Glinki – Toruń	5,9	94,1	0	0	2023-2028
20	rozbudowa DP 2028C na odcinku Łysomice – Zakrzewko – Tylice	91,1	8,9	0	0	2023-2028
21	DP 1619C Lisewo – Dubielno – Chełmża	0	100	0	0	2029-2034
22	DP 2014C Nawra – Głuchowo	0	100	0	0	2029-2034
23	DP 2004C Łążyn – Zarośla Cienkie – Smolno	2,5	97,5	0	0	2029-2034
24	DP 2013C Bielczyny – Chełmża	6	94	0	0	2029-2034
25	DP 2018C Biskupice – Brąchnowo	10,9	89,1	0	0	2029-2034
26	DP 2016C Łubianka – Kończewice	13,3	86,7	0	0	2029-2034
27	DP 2038C Łążyn – Kawęczyn	20,6	79,4	0	0	2029-2034
28	DP 1544C Dąbrowa Chełmińska – Bolumin – Skłudzewo	33,1	61,5	5,3	0	2029-2034

29	DP 2009C Brzeźno – Młyniec – Lubicz Górny	38,3	61,7	0	0	2029-2034
30	DP 2037C Dobrzejewice – Świętosław – Mazowsze	39,5	60,5	0	0	2029-2034
31	DP 2043C Mazowsze – Steklinek – Wygoda	45,9	54,1	0	0	2029-2034
32	DP 2011C Turzno – Papowo Toruńskie	52,4	47,6	0	0	2029-2034
33	DP 2031C Żelgno Bezdół – Żelgno	54,3	45,7	0	0	2029-2034
34	DP 2029C Kamionki Małe – Turzno	59,2	40,8	0	0	2029-2034
35	DP 2046C Walentowo – Osówka	59,2	40,8	0	0	2029-2034
36	DP 2005C Łubianka – Zamek Bierzgłowski – Czarne Błoto	70,6	29,4	0	0	2029-2034
37	DP 2001C Rzęczkowo – Zarośla Cienkie	73,7	26,3	0	0	2035-2039
38	DP 2027C Morczyny – Kamionki Małe	87,6	12,4	0	0	2035-2039
39	DP 2025C Mała Grzywna – Mirakowo	88,8	11,2	0	0	2035-2039
40	DP 2006C Rozgarty – Górsk	90,1	9,9	0	0	2035-2039
41	DP 2030C Turzno – Gronowo	92,9	7,1	0	0	2035-2039
42	DP 2015C Siemoń – Wybcz	93,7	6,3	0	0	2035-2039
43	DP 1716C Płużnica – Bocień – Dźwierzno	97,1	2,9	0	0	2035-2039
44	DP 2008C Gostkowo – Papowo Toruńskie	98,8	0,3	0,9	0	2035-2039
45	DP 2032C Bierzgłowo – Zamek Bierzgłowski	99,1	0,9	0	0	2035-2039
46	DP 2036C Krobia – Mierzynek – Młyniec II	99,5	0,5	0	0	2035-2039
47	DP 2010C Turzno – Rogówko – Lubicz Dolny	99,5	0,5	0	0	2035-2039
48	DP 1629C Trzebcz Szlachecki – Głuchowo	100	0	0	0	2035-2039
49	DP 2003C Siemoń – Łążyn	100	0	0	0	2035-2039
50	DP 2026C Browina – Grzywna – Sławkowo	100	0	0	0	2035-2039
51	DP 2039C Zębowo – Zębówiec	100	0	0	0	2035-2039
52	DP 2041C Brzozówka – Szembekowo – Łążynek	100	0	0	0	2035-2039

53	DP 2045C Steklin – Osówka	100	0	0	0	2035-2039
54	DP 2047C Wola – Osówka	100	0	0	0	2035-2039
55	DP 2020C Brąchnowo – Kowróż	100	0	0	0	2035-2039
56	DP 1615C Krusin – Staw – Bielczyny	100	0	0	0	2035-2039
57	DP 1545C Dąbrowa Chełmińska – Cichoradz, remont w roku 2023	22,4	49,1	28,5	0	2035-2039

6.2. UWARUNKOWANIA

Realizacja zadań wskazanych w Tabeli nr 7 uzależniona będzie od:

- dostępności środków zewnętrznych krajowych bądź unijnych,
- uzgodnienia współfinansowania zadań ze strony partnerskich jst, a więc i kondycji finansowej poszczególnych jst,
- gotowości dokumentacyjnej, w tym dysponowania decyzją pozwolenia na budowę.

6.3. TRYB

Przygotowanie i realizacja poszczególnych zadań inwestycyjnych realizowana będzie według procedury:

- 1) monitorowanie stanu technicznego sieci dróg i roli, jaką pełnią poszczególne drogi zarówno w kontekście lokalnym, jak i całej sieci komunikacyjnej Powiatu, w tym zbieranie i analiza wpływających uwag i wniosków ze strony mieszkańców, użytkowników i partnerskich samorządów,
- 2) zatwierdzenie przez Zarząd Powiatu Toruńskiego zaproponowanej przez PZD listy zadań inwestycyjnych, która określi zakres, harmonogram oraz zakładany budżet,
- 3) opracowanie dokumentacji projektowej oraz uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę/zgłoszenia,
- 4) zawiązanie partnerstwa pomiędzy jst,
- 5) uzyskanie dofinansowania,
- 6) realizacja zadania.

Na podstawie dotychczas stosowanych praktyk dopuszcza się możliwość przekazania realizacji wybranych elementów powyższego procesu partnerom samorządowym. Dotyczy to zarówno przebudowy/rozbudowy dróg powiatowych przez inne samorządy, jak również realizacji przez Powiat zadań zlokalizowanych w pasach drogowych dróg wojewódzkich czy też gminnych.

PZD co roku, przed przygotowaniem wniosku do Zarządu Powiatu z propozycjami inwestycji rekomendowanych do realizacji, występuje do wszystkich gmin Powiatu z prośbą o przesłanie wniosków i uwag dotyczących funkcjonowania i stanu sieci dróg powiatowych. Zgłaszane wnioski dotyczą zarówno potrzeb inwestycyjnych, remontowych, aktualizacji/zmian oznakowania, wprowadzenia dodatkowych elementów brd, jak i zakresu/częstotliwości prowadzonych prac utrzymaniowych. Przesłane informacje poddawane są analizie i wpisane do propozycji zadań rekomendowanych do realizacji.

6.4. FINANSOWANIE

Wartość łączna wykazanych w Tabeli 7 zadań na okres 2023–2028 wynosi 132,368 mln zł. Realizację poszczególnych zadań determinować będą w każdym indywidualnym przypadku sytuacja budżetowa Powiatu, partnerskiej jst oraz dostępność środków zewnętrznych.

W przypadku części zadań PZD dysponuje opracowanymi w latach wcześniejszych dokumentacjami. W każdym roku budżetowym przewidziane jest przygotowywanie kolejnych dokumentacji, co ułatwia proces pozyskiwania środków zewnętrznych i rozkłada w czasie obciążenia budżetowe, w tym w zakresie kosztów wykupu gruntów.

Dotychczasowy model współpracy finansowej przy inwestycji drogowej realizowanej w pasie drogi powiatowej zakładał: dla zadań dotyczących jezdni stosunek kosztów 89% Powiat, 11% partnerska jst (gmina, na terenie której realizowane są prace), dla ciągów pieszo rowerowych 60% Powiat, 40% partnerska jst (Program poprawy bezpieczeństwa na drogach w Powiecie Toruńskim na lata 2016–2023). Przy uzależnieniu realizacji od uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych można przyjąć, iż zrealizowanie wszystkich zadań wykazanych w Tabeli nr 7 możliwe będzie przy uzyskaniu 75,928 mln dofinansowania (50% dla remontu/przebudowy jezdni, 65% dla budowy chodników/dróg rowerowych), co w skali czterech lat budżetowych przełożyłoby się na wkład własny Powiatu na poziomie 43,64 mln zł (10,9 mln zł w skali roku), a gmin partnerskich 12,8 mln zł (3,2 mln zł w skali roku).

TABELA 9. Symulacja montażu finansowego

Symulacja montażu finansowego dla zadań rekomendowanych do realizacji w latach 2023–2028			
	Jezdnie	Chodniki/drogi rowerowe	łącznie
Wartość inwestycji	67,409 mln zł	64,959 mln zł	132,368 mln zł
Zakładany poziom dofinansowania	50%	65%	-
Zakładana wartość dofinansowania	33,704 mln zł	42,223 mln zł	75,927 mln zł
Wkład własny jst	33,705 mln zł	22,736 mln zł	56,441 mln zł
Powiat	29,997 mln zł (89% ww)	13,641 mln zł (60% ww)	43,638 mln zł (10,909 mln zł / rok)
Partnerskie jst	3,708 mln zł (11% ww)	9,095 mln zł (40% ww)	12,803 mln zł (3,2 mln zł / rok)

Przygotowując Plan rozwoju zakłada się utrzymanie dostępności na dotychczasowych zasadach zewnętrznego dofinansowania w postaci programów:

- Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
- Polskiego Ładu,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (w bieżącej perspektywie finansowej w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego).

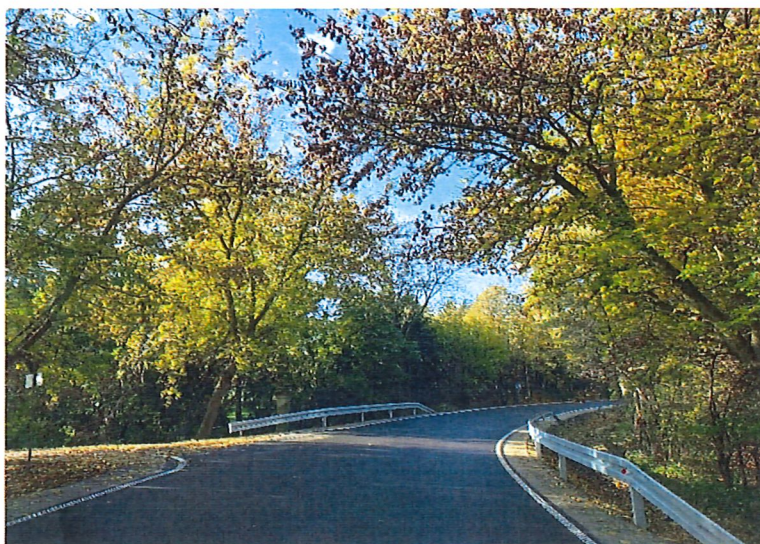
Utrzymanie dotychczasowego poziomu budżetu PZD, dalsze funkcjonowanie programów dofinansowań oraz zachowanie dotychczasowego modelu partnerstwa finansowego wskazuje możliwość realizacji 100% zadań wskazanych w Planie rozwoju do końca roku 2028.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wypracowana procedura realizacji zadań inwestycyjnych przez PZD gwarantuje skuteczny i funkcjonalny system wyboru zadań priorytetowych. Partnerstwa zawiązywane z samorządami szczebla gminnego oraz wojewódzkiego gwarantują wielopoziomą współpracę, która przekłada się na kompleksowość realizowanych przez poszczególne jst zadań, co jest szczególnie ważne przy wytyczaniu i utrzymaniu drożności ciągów komunikacyjnych, wsparciu lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, ale i ochronie zasobów przyrodniczo-kulturowych. Sztandarowym przykładem tego typu działań jest funkcjonująca i przewidziana do dalszej rozbudowy sieć ścieżek rowerowych, w tym innowacyjne podejście do zagadnienia ich utrzymania.

Sytuacja budżetowa Powiatu, partnerstwa finansowe i skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych przekładają się na ogólnie dobry stan techniczny, funkcjonalność oraz poziom bezpieczeństwa sieci dróg powiatowych Powiatu Toruńskiego. Tym niemniej rozwój gospodarczo-społeczny determinuje dalsze działania inwestycyjne, których charakter będzie po części podyktowany kategoriami działań przewidzianych do dofinansowywania w ramach krajowych i unijnych programów finansowych.

Jednym z ważniejszych wyzwań dla Powiatu pozostaje lobbowanie na rzecz rozwiązania problemów drożności dróg krajowych, w szczególności skrzyżowań DK 10 w Lubiczu Górnym i Lubiczu Dolnym, DK 15 w Grębocinie oraz DK 91 w Łysomicach, jak również dróg wojewódzkich w kontekście

obwodnic Chełmży i Łysomic. Dotychczasowe doświadczenia i poczynione kroki w tym obszarze pozwalają zakładać optymistyczne scenariusze w tym zakresie.

8. Załączniki

8.1. SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura organizacyjna pzd	19
Tabela 2. Wykaz dróg powiatu toruńskiego.....	20
Tabela 3. Drogi powiatowe w poszczególnych gminach	22
Tabela 4. Drogi rowerowe na obszarze powiatu	25
Tabela 5. Standardy utrzymania dróg powiatowych	30
Tabela 6. Inwestycje zrealizowane przez PZD w latach 2019-2022	31
Tabela 7. Zadania rekomendowane do realizacji w latach 2023-2028	34
Tabela 8. Stan nawierzchni dróg powiatowych	35
Tabela 9. Symulacja montażu finansowego	40

8.2. SPIS MAP

Mapa 1. Powiat toruński – lokalizacja w województwie	6
Mapa 2. Powiat toruński - obszar	7
Mapa 3. Powiat toruński – gminy	8
Mapa 4. Powiat toruński – sieć dróg krajowych	12
Mapa 5. Powiat toruński – sieć dróg wojewódzkich	14
Mapa 6. Województwo kujawsko-pomorskie – sieć kolejowa	16
Mapa 7. Powiat toruński – sieć dróg powiatowych	22
Mapa 8. Powiat toruński – sieć dróg rowerowych.....	27